

Poštnina plačana pri
pošti 1317 Sodražica

Suhorobar

90/ XVII, september – oktober 2014

Glasilo občine Sodražica

VSEBINA

- 3 ŽUPANOVA STRAN**
Živimo skupaj, delajmo skupaj
- 4 AKTUALNO**
Občinski svet zaključil svoj mandat
Lokalne volitve 2014
Energetska sanacija šole
Poziv – spremembe prostorskega načrta
- 6 IZ POSLANČEVE ZAPISNICE**
Jože Tanko: Komisarka
Ljudmila Novak: Nova vlada
- 7 OSREDNJA TEMA**
Sobivanje z volkovi
Volkovi na Travnici napadajo
- 9 ŠOLA**
Novo šolsko leto v prenovljeni šoli
Nepozaben 1. šolski dan
Novice iz POŠ Sv. Gregor
OOZ Ribnica z učenci na obrtni sejem
Devetarji zadnje leto v OŠ
- 13 OB ŠOLI**
Pevci in ministranti v Strunjanu
- 14 VRTEC**
Nov začetek
- 15 UPOKOJENCI**
Novice iz Društva upokojencev
- 17 ŠEDRŽANKE**
- 18 OD TU IN TAM**
Novice z Nove Štifte
Ivan Šega izdal novo knjigo
Veterani vojne za Slovenijo
- 20 ŠPORT**
Balinarji – igra v krog
Boris Matelič – najboljši na Dolenjskem
Rokometni turnir veteranov
Pohodniki na Triglav
Sezona KMN Zapotok
Triatlon jeklenih
- 26 VAŠA STRAN**
- 27 NOVIČKE IZ KNJIŽNICE**

Foto na naslovnici: Žiga Lovšin

V počastitev občinskega praznika Občine Sodražica

Vas vabimo

v petek, **24. oktobra 2014**, ob **19. uri**
na slavnostno sejo Občinskega sveta
v Športno dvorano Sodražica,
kjer bomo podelili **občinska priznanja in
nagrado za leto 2014.**

Program bo obogatil **Simfonični orkester
Glasbene šole Ribnica** in
vokalna zasedba **Anamanka.**

Vabljeni!

župan
Blaž Milavec l.r.

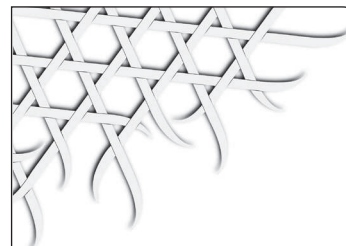

Slovenska ljudska stranka

Vsem občankam in
občanom, ki ste na
lokalnih volitvah oddali
svoj glas za nas, se iskreno
zahvaljujemo!

Trudili se bomo upravičiti
vaše zaupanje.

Karmen, Ernest, Miha, Borut,
Zvone in Blaž

Vsem občankam in
občanom čestitam ob
občinskem prazniku!

župan Blaž Milavec

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **1. december 2014**. Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov: **suhorobar@gmail.com**

Navodilo za oddajo prispevkov:

- Besedila naj bodo v formatu .doc oziroma .docx, fotografije v formatu .jpg z dodanimi komentarji. Prosimo, da navedete tako avtorja prispevka kot avtorja fotografij.
- Identičnih prispevkov, ki so bili že objavljeni oz. so namenjeni za objavo v drugih medijih, ki pokrivajo območje občine Sodražica, ne bomo objavili.
- Pri prispelem gradivu si pridržujemo pravico do krajšanja in drugih uredniških popravkov.

Živimo skupaj, delajmo skupaj

Piše: Blaž Milavec, župan

Občina Sodražica tako kot ostale občine v naši državi po lokalnih volitvah prestopa v novo mandatno obdobje. Občanke in občani ste mi tokrat že tretjič zaupali vodenje občine na mestu župana, kar sprejemam s hvaležnostjo. Za to zaupanje se moram iskreno zahvaliti v svojem imenu in tudi v imenu izvoljenih svetnikov. Zahvala gre seveda tudi vsem volivkam in volivcem, ki ste oddali svoj glas za katerega izmed kandidatov, ki žal ni bil uspešen. Kljub dejstvu, da je bilo za določena mesta prijavljen le po en kandidat, je bila, splošno gledano, udeležba na naših volitvah več kot zadovoljiva. Zato se želim zahvaliti vsem, ki ste se udeležili volitev in oddali svoj glas izbranemu kandidatu. Enako se želim zahvaliti vsem kandidatom za pogum in napor, ki ga zahteva kandidatura ter seveda za vašo pripravljenost sodelovati v procesih odločanja na ravni občine.

Žal ugotavljam, da je vedno manj ljudi pripravljenih zastaviti svoje ime in energijo za delo na področju lokalne samouprave. To ni le naša sodraška posebnost, marsikje drugje je to še bolj izrazito. Prav zaradi tega sem po drugi strani zelo vesel, da smo tokrat dobili prvič v zgodovini naše občine tudi svetnico. Vsi, ki smo kdaj poskusili nagovoriti kakšno osebo za sodelovanje na volitvah za katero koli stranko, listo, itd., vemo, kako težko je navdušiti ljudi, žal še posebej ženske. Osebo mislim, da mora tudi na tem področju priti do določenih sprememb, predvsem pa moramo vsem, ki se želijo aktivno udeleževati na področju lokalnega javnega življenja dati ustrezno podporo, še zlasti v domačih okoljih.

Dejstvo, da sem bil edini kandidat za župana in zaradi vaše visoke podpore kandidatom z liste sodraške SLS, sprejemam nov mandat predvsem kot veliko odgovornost z bremenom oddolžitve in upravičenja zaupanja.

Časi, ki prihajajo, z današnje perspektive za razvoj lokalnih skupnosti žal ne obetajo veliko. Naložena naloga bo zato še toliko težja. Ne glede na to verjamem, da bomo s skupnimi močmi in prizadevanji, znanjem in izkušnjami, ki smo si jih pridobili ter s svežino novih idej prebrodili tudi to

obdobje. Verjamem in zagotavljam, da bo občina funkcionirala, kot določa zakon in od nje pričakujete vi, spoštovane občanke in občani. Zelo pa si želim, da bi v tem času uspeli izvesti čim večji del načrtovanega programa investicijskih projektov, ki sem jih navedel pred volitvami in ki so povečini tudi del načrta razvojnih programov naše občine. Ne zaradi grajenja spomenikov nekemu ali gradenj infrastrukture, ki predstavlja le strošek, ki bremeni ljudi (kanalizacija, vodovod, itd.), ampak zato, ker je potrebno, kolikor bo to še mogoče, čim bolj izkoristiti evropska sredstva. Drugače bomo to breme v prihodnosti nosili mi sami, ker bo pač to infrastrukturo potrebno enkrat zgraditi. In drugič tudi za to, ker si želimo imeti določen standard, ki je v skladu tudi z varstvom čistega okolja oz. narave. Zato so vsi ti projekti dolgoročne naložbe v naš lep in zdrav življenjski prostor.

Poleg že načrtovanih projektov pa bo, verjetno bolj kot do zdaj, potrebno usmeriti delo tudi na razvojnih (gospodarskih) področjih, tudi tam, kjer občina nima neposredne pristojnosti, ima pa mogoče možnost pobude in organizacijske podpore. Raven brezposelnosti je po zadnjih podatkih uradnih državnih evidenc na območju naše občine najnižja od vseh občin našega območja in tudi pod državnim povprečjem. Enako je z življenjskim standardom ljudi, ki je glede na splošne razmere v državi pri nas še zelo ugoden. Vendar življenje niso le številke in statistika ter rezultati, ki se lahko čez noč spremenijo in poslabšajo, če na to ne bomo ustrezno pripravljene. To sicer ni samo vloga občine, žal je večji del odgovornosti na državni ravni, vendar pa je prav, da se tega zavemo in da skušamo aktivno delovati v smeri izboljševanja tako našega bivanjskega kakor socialnega in ekonomskega prostora. To je mogoče naša najpomembnejša naloga v naslednjem obdobju.

Poleg tega pa želim, da bi se občina kot institucija in tudi pri sprejemanju odločitev vsaj v delu približala ljudem. Zato v naslednjih letih načrtujemo postopno uvajanje t. i. participativnega proračuna.

Najprej bi to pomenilo večje sodelovanje pri sprejemanju odločitev ljudi preko vaških odborov glede uresničevanja svojih lokalnih potreb. Določena področja, ki roko na srce najbolj zanima ljudi in kar tisti, ki vodimo občino včasih premalo zaznamo, kot so urejanje manjših odsekov, poljskih poti, vaških jeder, vaških vodovodov, javne razsvetljave, ekoloških otokov, hidrantnega omrežja, igrišč itd., bi postopno prešla v pristojnost vaških odborov, ki bi o teh investicijah samostojno v podanih finančnih okvirjih odločali na svojem območju. Predhodno bo potrebno opredeliti način in postopek takega odločanja ter seveda ustrezno utemeljiti in uskladiti takšno porabo javnih sredstev z zakonom. Ta ideja sicer ne predstavlja tudi samostojne izvedbe, ampak bi še naprej zaradi narave dela, praktičnosti in ekonomičnosti ostala v pristojnosti občinske uprave. Če bi se izkazalo to kot dobra praksa, ki bi pozitivno motivirala ljudi, bi lahko v prihodnosti postopno po zaključku večjih investicijskih projektov ustrezno povečevali sredstva, ki bi bila namenjena takšni obliki sodelovanja občanov pri odločanju.

Zavedati pa se je potrebno, da so vse te ideje in načrti odvisni od države, ki odmerja lokalni samoupravi finance in od njene razvojne politike. Naša pričakovanja so do države takšna, da bo znala videti v občinah razvojni potencial, ki je veliko bolj učinkovit in kljub kritikam tudi manj potrošen kot cela plejada razvojnih agencij in uradov, ki jih je država že ustanovila ali pa jih načrtuje, po navdihu določenih lobijev tudi kot namišljeno bolj učinkovit nadomestek občinam. Seveda centralizirano, zbirokratizirano in z veliko večjim demokratičnim deficitom kot se to očita občinam.

Star pregovor, ki pravi, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha, pa nas še naprej ohranja v upanju in veri, da bo mogoče naš jutri le nekoliko bolj sončen. Čeprav stojimo pred prihajajočo zimo, moramo v sebi premišljevati o pomladi, ki pride potem. Zagotovo. Zato stopimo skupaj na to delo in na to pot v novi mandat.

Občinski svet zaključil svoj mandat

Piše: Darja Vetrlih

Občinski svet je letošnje poletje in svoj štiriletni mandat zaključil z dvema zaporednima sejama. Konec avgusta se je odvila 4. izredna, na njej so svetniki sprejeli dva potrebna sklepa za izvedbo letošnjih lokalnih volitev, tri tedne kasneje pa so se svetniki zbrali na 22. redni seji, ki je bila torej tudi zadnja v njihovem mandatu.

Predsednik Občinske volilne komisije (OVK) je avgusta obvestil občino, da bo kandidiral za člana občinskega sveta, kar je vodilo do imenovanja novega predsednika Občinske volilne komisije. Mesto predsednice je tako prevzela Maruša Pakiž Arko, ki je bila do tedaj namestnica predsednika, za njenega namestnika pa je bil imenovan nov član OVK, Jurij Košir. Za mesto predsednika in namestnika predsednika OVK je skladno z zakonodajo določena izobrazba diplomiranega pravnika, kar oba navedena tudi izpolnjujeta. Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je septembra objavila tudi poziv za zbiranje predlogov za imenovanje OVK za mandatno obdobje 2014-2018. Na predlog mandatne komisije je tako občinski svet imenoval OVK za naslednje mandatno obdobje, in sicer Marušo Pakiž Arko in Jurija Koširja za predsednico oz. namestnika predsednice, za člane oz. namestnike članov pa so bili imenovani: Vinko Zajc, Lea Zajc, Gregor Pirc, Anita Krajnc, Frančiška Ambrožič in Stanko Hočevar.

Svetniki so soglasno sprejeli spremembe in dopolnitve Odloka o gospodarskih javnih službah, s katerim se poleg obveznih določi še izbirne gospodarske javne službe. V noveli Odloka je tako zapisano, da sodi med izbirne javne službe tudi upravljanje z nepremičninami, ki so last Občine Sodražica, ter čiščenje in vzdrževanje objektov. Obe navedeni nalogi bo Občina Sodražica zagotavljala v okviru Komunale Ribnica.

Svetniki so se na zadnji redni seji seznanili tudi s polletnim poročilom o poslovanju Občine ter sprejeli sklep, da se Ribiško družino Ribnica oprosti plačila komunalnega prispevka za gradnjo koč pri ribniku Smrekovec pri Sodražici.

Na podlagi prispelih predlogov je Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja predlagala, Občinski svet pa sklenil, da se podelijo letos ena zlata plaketa in dve priznanji Občine Sodražica. Občinski priznanji in zlata plaketa z denarno nagrado bodo podeljeni na slavnostni seji ob občinskem prazniku, ki bo 24. 10. 2014 ob 19. uri v novi športni dvorani.

Župan Blaž Milavec se je ob koncu mandata zahvalil za sodelovanje svetnikom Stjepanu Hegeđu, Marku Belaju, Andreju Pogorelcu, Jaku Debeljaku, Borutu Trohi, Janezu Miheliču, Jožetu Levstku, Boštjanu Miheliču in Tadeju Levstku.

Lokalne volitve 2014

Piše: Darja Vetrlih

V občini Sodražica so letos potekale 5. lokalne volitve. Tokrat se je volitev udeležilo 39,63 % volilnih upravičencev, medtem ko je bila udeležba na republiškem nivoju 45,23 %.

Volivci so v občini Sodražica glasovali v 7 volilnih enotah, na 10 voliščih. Največ volilnih upravičencev je glasovalo na volišču v Globeli, in sicer skoraj 63 %, najmanj pa v Zamostcu, 23 %.

Župan je prejel 709 oddanih glasov in tako pričenja Blaž Milavec svoj 3. mandat župana. Pred tem je štiri leta spoznaval delo občine kot član občinskega sveta.

V treh volilnih enotah je za mesto občinskega svetnika kandidiral le po en član. Tako so bili še pred volitvami znani svetniki Zvonko Janež, Borut Troha in Andrej Pogorelc. V treh volilnih enotah so volivci izbirali med dvema kandidatom ter med svetnike izvolili še Miha Vesela, Franca Kržeta in Jožeta Kosa. V največji volilni enoti so izmed 5 kandidatov volivci izvolili Ernesta Pirnata, Antona Mateliča in prvič tudi občinsko svetnico Karmen Kordiš.

V novem mandatu bodo funkcijo občinskega svetnika prvič opravljali trije člani in ena članica.

Glede na predlagatelja kandidatov, bo v občinskem svetu najmočnejše zastopana SLS s petimi občinskimi svetniki, sledi ji SDS z dvema svetnikoma ter SD in NSI s po enim svetnikom. Glede na dosedanje izkušnje pričakujemo, da bodo tudi tokrat imeli interesi lokalne skupnosti prednost pred interesi političnih strank.

Popolnosti ne dosežete tedaj,
ko ni kaj več dodati,
pač pa, ko ni česa več odvzeti.
(A.S.Exupery)

ZAHVALA!

V imenu vseh učencev in zaposlenih Osnovne šole dr. Ivan Prijatelj Sodražica se iskreno zahvaljujemo podjetju INOTHERM d.o.o. za donacijo vhodnih vrat za šolo.

V prvih tednih uporabe novih vrat lahko rečemo, da smo z donacijo podjetja Inotherm pridobili varna in trajna vhodna vrata. Vsak obiskovalec šole jih opazi in s ponosom povemo, da so vrata izdelek podjetja Inotherm.

Vsem zaposlenim v podjetju Inotherm želimo veliko osebnih in poslovnih uspehov.

ravnateljica
Majda Kovačič Cimperman

župan
Blaž Milavec

Energetska sanacija OŠ Sodražica

Piše: Vinko Čampa, vodja projekta

Občina Sodražica se je v novembru leta 2012 prijavila na razpis Ministrstva za infrastrukturo in prostor za energetska sanacija osnovne šole v Sodražici. Prijava je bila žal neuspešna. Ponovno smo se prijavili na razpis istega ministrstva v mesecu marcu leta 2013. Pridobili smo pozitiven sklep o sofinanciranju projekta. V skladu z razpisnimi pogoji je bil predmet sofinanciranja – upravičeni stroški - zunanji ovoj stavbe, izvedba toplotne izolacije stropa proti neogrevanemu prostoru – podstrešje. Višina sofinanciranja s strani ministrstva znaša 85 % upravičenih stroškov, kar zneso 198.011,69 EUR.

Občina je predhodno izvedla energetska pregled stavbe, kjer je bilo ugotovljeno, da je potrebno za zagotovitev zelenih prihrankov izvesti še zamenjavo obstoječih radiatorskih ventilov s termostatskimi glavami in v celoti preurediti kotlovnico, predvsem v smislu ločitve posameznih vej ogrevanja in postavitve meritev porabe. Vsa ta dela pa niso bila predmet sofinanciranja razpisa in jih je morala zagotoviti občina sama.

Na podlagi javnega razpisa za izbor izvajalca, ki je bil izveden v mesecu aprilu, je bil po postopku s pogajanjem izbran izvajalec GRAFIT d.o.o. iz Sodražice. Pogodbena vrednost del je znašala 302.701,35 EUR z DDV. Pričetek del je bil predviden po zaključku Tržnega dne v Sodražici.

Glede na starost objekta je bilo pričakovati tudi kakšna presenečenja v sami konstrukciji, ki pa jih na srečo ni bilo. Že od samega začetka energetska sanacije smo želeli zamenjati dotrajana vhodna vrata v šolo. Občina Sodražica je v postopku zbiranja ponudb za nakup vhodnih vrat pozvala več proizvajalcev. Med prispelimi ponodbami je bila tudi ponudba podjetja INOTHERM d.o.o., prvotno s popustom v višini 50 %, v naslednji fazi pa je podjetje INOTHERM vrata v vrednosti 6.000 EUR v celoti doniralo. Ob tej priložnosti se jim v imenu Občine Sodražica zahvalujemo.

Energetska sanacija naj bi po predhodnih izračunih iz energetskega pregleda stavbe (leto 2011) prispevala k zmanjšanju porabe energije za ogrevanje za približno 50 % in porabe električne energije za približno 3 %. Ob tem pa je potrebno upoštevati, da se je med tem časom izvedla nova športna dvorana in dozidava vrtca. Pričakujemo, da bo letni prihranek energije za ogrevanje v primerjavi s predhodnim letom gledano v celoti okoli 40 %. Kazalnike, ki smo si jih zadali, moramo izpolniti v dveh letih po končanju investicije.

POZIV K ODDAJI POBUD ZA SPREMEMBE IN DOPOLNITVE OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA

Občinski prostorski načrt je osnovni in najpomembnejši prostorski akt občine, ki med drugim določa namensko rabo parcel za večji del občine, kjer ni podrobnih načrtov pa tudi pogoje za oblikovanje stavb, dopustne velikosti stavb, potrebne odmike od sosednjih parcel, pogoje za parcelacijo, priključevanje objektov na gospodarsko javno infrastrukturo, pogoje za upoštevanje varstvenih režimov, varovanje zdravja, ipd. Čeprav je občinski prostorski načrt občinski pravni akt, je potrebno pred njegovo veljavnostjo pridobiti mnenja več kot tridesetih javnih institucij za različna področja urejanja prostora. Navedeno zato zahteva določen čas (lahko nekaj let) ter predstavlja omejitev in nadzor pri vključevanju interesov zainteresirane javnosti v prostorski načrt.

Občina Sodražica je zaključila novelacijo Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Sodražica (OPN S 07) (Uradni list RS, št. 49/11; v nadaljevanju: OPN Sodražica ID) na vsebinskem področju izvedbenega dela, sedaj pa pristopa k noveliranju strateških usmeritev in v kolikor bo potrebno tudi izvedbenega dela. V skladu z zakonom, ki določajo postopek sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Občine Sodražica (v nadaljevanju SD OPN) Občina Sodražica poziva zainteresirane občanke in občane, lastnike zemljišč ter druge pravne in fizične osebe, da oddajo pobude za SD OPN.

Pobude se sprejemajo od 1. 9. 2014.

Rok za oddajo pobude je do 1. 12. 2014.

Pobude, ki bodo prispele po navedenem roku, v tem postopku SD OPN ne bodo obravnavane. Ob tem je potrebno opozoriti, da se naslednje zbiranje pobud občanov v postopku prostorskega načrtovanja načrtuje šele čez nekaj let (približno 6–8 let).

Pobude je možno podati za spremembe strateških usmeritev, namembnosti zemljišč kot tudi pobude na določila odloka OPN in njegove grafične priloge po pošti na naslov Občine Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica, po elektronski pošti na naslov: obcina@sodrazica.si ali neposredno na sedežu občine.

Dostop do obrazca za podajo pobude je možen tudi na spletni strani Občine Sodražica (www.sodrazica.si) in na sedežu občine. Za dodatne informacije je kontaktna oseba občine Vinko Čampa (vinko.campa@sodrazica.si).

Blaž Milavec, l.r.
Župan Občine Sodražica

Komisarka

Piše: Jože Tanko, poslanec SDS

V ponedeljek, 6. oktobra 2014, smo imeli priložnost v živo spremljati zaslišanje kandidatke za evropsko komisarko iz slovenske kvote, mag. Alenke Bratušek. Mnogi smo si ga tudi ogledali. Za njene navijače je zaslišanje sicer izpadlo šokantno, za tiste, ki smo njeno delo spremljali bolj kritično, pa ni v ničemer odstopalo od njenega siceršnjega delovanja. Kljub vsemu pa se slovenska politika in javnost že dolgo nista tako poenotili kot v ponedeljek. Z eno besedo – govori se o popolni polomiji.

Kljub temu, da so naši mediji še vedno zelo prizanesljivi v poročanju, ni mogoče prezreti enotnega stališča poslancev evropskega parlamenta, ki so že med zaslišanjem kandidatke, nekateri zelo odkrito, izražali nezadovoljstvo nad pomanjkljivimi, slabimi in presplošnimi odgovori in neznanjem kandidatke. Čeprav danes, ko pišem ta prispevek, še ni jasno, kakšna bo končna odločitev evropskih politikov, je najbrž že jasno, da bo mag. Alenka Bratušek postala preteklost. Vendar njene sposobnosti, ki jih je pokazala na evropski politični sceni, niso v ničemer presenečenje. Tako je delovala tudi doma. Po eni strani si je pripisovala neizmerne zasluge za nekaj, česar ni storila in je prineslo pozitivne rezultate, po drugi strani pa je v primerih, ko se je kaj slabega dogajalo, kazala s prstom na druge, predvsem na Janeza Janšo. To si je lahko privoščila, saj je imela v dobršni meri »pokritje« delo akademske sfere, popolno in nekritično koalicijsko podporo, mediji pa so bili tako ali tako vedno prijazni do nje - najbrž zaradi naročil ozadij, ki s pomočjo državne lastnine poganjajo medijski stroj in izkoriščajo svoje privilegirane, priposestovane pozicije. Menim, da

bi se državljani končno enkrat le morali vprašati, kako se nam lahko zgodijo »leaderji« - voditelji, ki nimajo nobenih posebnih kompetenc ali referenc, nobene karizme, nobenih voditeljskih sposobnosti, ki se pojavijo praktično čez noč, ki stranke ustanovijo na predvečer volilne kampanje in na volitvah dobijo tako izvrstne volilne rezultate. V zadnjih mandatih je zablestelo kar nekaj takih zvezd, ki pa so nam zapustile predvsem neznansko finančno, socialno in tudi moralno breme. Alenka Bratušek je tudi ena od njih. Pa se vprašajmo drugače. Ali je morda možno, da kakšen športnik brez trdega dela in napornih treningov postane čez noč državni, evropski ali svetovni prvak? Menim, da ne. Tudi ob uporabi dopinga ne. Kaj takega ni možno ne v športu in ne v resnem poslu. To je očitno možno le v slovenski politiki. Že zadnjih nekaj volitev se nam to dogaja. Kar kaže, da pri nas ne veljajo naravni zakoni, ampak manipulacije, ki jim vse preradi nasedamo. Če bi se tudi politike in volitev lotevali resno, potem se nam taki nekredibilni »izpadi« kot je bil »izpad« Alenke Bratušek na zaslišanju v Bruslju, ne bi dogajali. Na domačo in evropsko sceno bi prihajali kandidati, ki bi imeli kaj pokazati, ki bi imeli rezultate in ki bi se znali lotiti posla. Le od takih lahko pričakujemo rezultate - razvoj, investicije, delovna mesta ... Če pa zaradi pristranskega delovanja medijev in naše naivnosti njihova mesta zasedejo taki, ki vidijo v na volitvah podeljeni politični moči in vnaprejšnjemu zaupanju (za cel mandat) zgolj priložnost zase, potem so naša upanja zaman.

Upam, da je kritično in neodvisno »evropsko ogledalo«, ki je ne glede na politično pripadnost, soglasno in iz objektivnih razlogov »škartiralo« našo kandidatko za komisarko mag. Alenko Bratušek, komu le odprlo oči.

Ni vse zlato, kar se sveti v medijih.

Bo nova vlada zmogla uresničiti visoka pričakovanja javnosti?

Piše: Ljudmila Novak, poslanka NSI

Kljub bolj kislemu poletju nam je jesen do sedaj le naklonila nekaj bolj prijetnih in sončnih dni, ki dajejo več optimizma in tudi vedre energije. Enako si tudi za Slovenijo želim, da bi za dežjem končno posijalo sonce, a žal vse le ni tako enostavno. V novi vladi, ki je komaj opravila primopredajo ministrskih resorjev, so se že pokazale prve razpoke. Prvi škandal z lažnimi navedbami stopnje izobrazbe državnega sekretarja na ministrstvu za okolje in prostor ter nekatera nesoglasja med ministri dajejo slutiti, da se vlada bolj kot z reševanjem Slovenije ukvarja z lastnimi težavami in prečiščevanjem svojih vrst. Ne želim moralizirati, a v Novi Sloveniji smo že pred predčasnimi parlamentarnimi volitvami dejali, da težki časi zahtevajo izkušeno, uigrano in pošteno ekipo, saj se bodo začetniki v takšnih razmerah težje znašli. Bojim se, da se to sedaj tudi v resnici dogaja in zato upam, da bodo vladne stranke, ki so prevzele odgovornost za vodenje države, lastne probleme čim prej razčistile in se posvetile reševanju gospodarske krize. Ob glasovanju za novo vlado sem v Državnem zboru dejala, da javnost v predsednika vlade in njegovo ekipo polaga velika upanja in pričakovanja. Ker si želim, da bi te želje lahko v čim večji meri in čim prej uresničili, sem vladi predlagala, da naj gredo ministri in njihovi uradniki med ljudi ter gospodarstvenike in podjetnike, da bodo iz prve roke slišali, kako drago je, če na primer neko soglasje predolgo leži v predalu in če se zaradi nepotrebne birokracije blokira dober projekt ali pa brez novih delovnih mest ostane 50 ljudi. Mislim, da bi lahko samo z nekaj več

energičnosti in prizadevnosti odpravili marsikatero oviro na poti h gospodarskemu okrevanju.

Ko sem se pred nekaj tedni na pogovornem večeru srečala s podjetnicami menedžerkami, so mi zaupale, s kakšnim težavami se ukvarjajo inkako ponavadi od jutra do večera delajo in se trudijo, da bi podjetju uspeli zagotoviti obstanek, zaposlenim pa redno plačo. Na drugi strani pa imamo v novi vladi ponovno ministra, ki v javnosti brez sramu razlaga, da so ti ljudje izkoriščevalski kapitalisti, ki jih je treba čim bolj obdavčiti. Takšne izjave me precej skrbijo in kažejo na to, da nekateri v vseh teh letih krize še vedno niso doumeli, da slovensko gospodarstvo potrebuje boljše pogoje za delo, bolj spodbudno in konkurenčno poslovno okolje, nižje davke, manj administrativnih ovir in ne obratno. Dejstvo je, da politika na tem področju lahko veliko naredi in sprejme zakone, ki bodo podlaga za ponoven vzpon naše družbe. Treba pa je ljudem prisluhni in z dialogom najti kompromisne rešitve, ki bodo dolgoročno vzdržne. V Novi Sloveniji bomo vsa (vladna) prizadevanja, ki bodo šla v smeri izboljševanja gospodarskega okolja in socialnega statusa ljudi, podprli in po svojih močeh pomagali, da uresničimo načela socialno-tržnega gospodarstva, ki je temelj sodobne demokratične družbe.

Naj se ob tej priložnosti zahvalim tudi vsem, ki ste nam na lokalnih volitvah namenili svoj glas in verjamete krščanskim demokratom, da se z vsem srcem trudimo za bolj pošteno, pravično in varnejšo Slovenijo.

Sobivanje z medvedi in volkovi

Piše: Janko Debeljak, vodja KGZS OE Kočevje

Živimo v geografskem in klimatskem okolju, kjer so naravni pogoji za življenje primerni tudi za bivanje velikih zveri. Te živalske vrste so bile prisotne na tem območju še pred naselitvijo ljudi. Najbrž pa je bilo tako tudi drugod po Sloveniji in Evropi, vendar je človek skozi zgodovino naravne danosti spreminjal in prilagajal lastnemu interesu preživetja. Tako je spremenil naravo iz gozdnih in travnih površin v intenzivne kmetijske površine in območja poselitve ter infrastrukture. Takšna sprememba narave je vplivala tudi na živalski in rastlinski svet. Poselitev in kmetovanje spreminjata naravno krajino v kulturno krajino, kar ima za posledico zmanjšanje prostora za divje živali. Človek je tako prevzel funkcijo upravljanja narave in s tem tudi odgovornost do ohranjanja naravnega okolja tudi za naše potomce.

Slovenija ima v primerjavi z ostalimi evropskimi državami velik delež ohranjene narave. Ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo je bil eden od pogojev tudi sprejemanje pravil oziroma določitev naravnih zaščitnih območij, kot je to Natura 2000, v katero je vključena več kot ena tretjina vsega državnega ozemlja. O obsegu, pogojih in stopnji zaščite poteka veliko strokovnih in političnih razprav in stališč. Ob določitvi pogojev so predlagatelji obetali velike razvojne možnosti, praksa pa je pokazala, da so ti obeti postali tudi velika praktična ovira razvoja – primer obvoznica na Škofljici. Tudi pri upravljanju z medvedom in volkom je Slovenija sprejela

določene pogoje, ti pogoji pa se odražajo na sobivanju prebivalstva in na ovirah pri kmetovanju.

V okviru delovanja Kmetijskegozderske zbornice Slovenije spremljamo izvajanje politike upravljanja z rjavim medvedom, saj se nahajamo v samem osrednjem območju pojavljanja velikih zveri. Kot predstavniki kmetov se soočamo tudi z negativnimi posledicami oziroma povzročenimi škodami v kmetijstvu. Ker sodelujemo tudi z ostalimi institucijami in občinami na območju, smo tako seznanjeni tudi s problematiko prebivalcev in pritiskom le-teh na občine, da se izvedejo ukrepi za zaščito prebivalcev območja občin. Sobivanje človeka in medveda v zgodovini poselitve tega območja je že dolgotrajna stalnica življenjskih pogojev. V zadnjih dvajsetih do tridesetih letih se bivalni prostor človeka ni širil v naravno okolje. Pred tem obdobjem prebivalci območja sobivanja človeka in medveda niso zaznavali kot težavo. V obdobju zadnjih dvajsetih let pa so se razmere spremenile. Na osnovi zaznavanja navedene problematike in na pobudo Franca Prelesnika, predsednika KGZS OE Kočevje, smo v oktobru 2012 v Loškem Potoku izvedli delovni sestanek na temo upravljanja z rjavim medvedom. Na tem sestanku so bili poleg vodilnih iz Kmetijskegozderske zbornice prisotni vsi najvišji odgovorni predstavniki Ministrstva za kmetijstvo in okolje, vodilni strokovni sodelavci Zavoda za gozdove ter župani in predstavniki osmih sosednjih občin. Po

dvourni predstavitvi stališč in argumentov so bili v razpravi sprejeti naslednji zaključki v osmih točkah: zahteva po zmanjšanju števila medvedov na stanje iz leta 1990; pri intervencijskem posegu ob ugotovitvah in odločitvah pri odstranitvi medveda je potrebno odpraviti vse nepotrebne birokratske ovire in izvesti hitrejši postopek odvzema medveda, ko le-ta pride v naselje ali v njegovo bližino; upoštevanje strokovnih odločitev in sprejem letnih planov; večje upoštevanje lokalnega prebivalstva pri upravljanju odločitev o odvzemu živali; neformalna društva izven območja imajo nesorazmerno preveliko moč za upravljanje z medvedom, ob tem pa je premajhna slišnost prebivalcev iz območja sobivanja z medvedom; Slovenija mora sprejemati svoje ukrepe na minimumu in ne na maksimumu zahtev EU ter ob tem bolj ambiciozno voditi lastno politiko; akcijski načrt 2014–2020 naj bo učinkovit in za takšna zaščitena območja naj se pripravijo razpisi in zagotovijo razvojna sredstva in projekti; oblikovati takšno politiko, da bo imela koristi tudi občina. Ker gre za območje večjega števila občin, naj se projekti vodijo s strani države. Za nadaljnje sodelovanje pri upravljanju z rjavim medvedom moramo spremeniti vzorce pristopa do reševanja težav in takšne delovne sestanke opravljati večkrat.

Splošno je namreč znan odnos med volkom in ovco, o tem govorijo že pravljice in nekatere otroške igre. V obdobju zadnjega leta pa se je v sobivanju z velikimi zvermi oziroma volkovi pojavila nova težava. Volkovi so namreč poleg napada na ovce in koze začeli napadati tudi govedo. Tako so volkovi lani maja napadli in umorili govedo v Šegovi vasi, letos maja je bil en primer na Hribu in dva primera pri istem rejcu na Travnji gori. V vseh primerih je šlo za napad na pašniku, žrtve pa so bile mlajše plemenske telice. Glede na omenjena dogajanja smo se po razpravi in stališčih odbora za gozdarstvo pri KGZS in na pobudo OE Kočevje ponovno vključili v aktivnosti in maja letos zopet sklicali najvišje odgovorne predstavnike institucij, ter tudi povabili medije za informiranje javnosti. V razpravi so se nekatere zadeve sicer ponavljale, osnovna ugotovitev vsega dogajanja preteklih let pa je, da je pogled na stanje prisotnosti medvedov in volkov predstavljen iz dveh različnih vidikov.

Življenje in kmetovanje na območju sobivanja stremijo k usklajenosti strokovno upravljanje imata dokaj usklajeno stališče in

skupen pogled na uravnavanje odnosa sobivanja. Drugi vidik pa je naravovarstveni, kjer se prikazuje ogroženost medvedov in volkov s strani človeka. Končna odločitev za upravljanje pa je na strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje. Iz razprave na tem delovnem sestanku je možno razbrati nekaj zanimivih misli – v zadnjih 300 letih na tem območju ni bila nobena živalska vrsta ogrožena, pa ni bilo nobenega varstva narave in nobenega resornega ministrstva. Naši predniki so znali ravnati z divjadjo, zato je tudi ta del narave lepo ohranjen. Zadeve so se spremenile po letu 1990. Kljub vsem razpravam in strategijam se stanje ne izboljšuje. V državi imamo sistem, ko imajo naravovarstveniki večji vpliv odločanja pred vsemi strokovnimi institucijami. Žal se razne naravovarstvene organizacije bolj upoštevajo kot nekatere strokovne institucije. Zavod za gozdove je letos predlagal odstrel šestih volkov, MKO pa za letos odstrela ni odobrilo. Za kmete obstajajo normativi za rejo domačih živali, tako verjetno obstajajo tudi normativi, koliko živali določenih divjadi je lahko na tisoč ha. Če želimo imeti več medvedov ali volkov, kot jih prenese narava, potem moramo to plačati, to pa naj plača tisti, ki to želi. Zanimivo je bilo tudi naslednje mnenje: zadnji dogodki na vojaških vajah Nata in Slovenske vojske na Počku kažejo na absurdno stanje v odnosu državnih institucij do medvedov. Zaradi prisotnosti medveda na vojaškem poligonu, kjer

je bila prisotna najmočnejša vojska na svetu, so namreč zaprosili za pomoč lovce, da so medveda ustrelili. Ko pa se medved sprehaja po naših dvoriščih, moramo biti tiho in poslušati zagovornike strategije o sobivanju z velikimi zvermi in da se volka in medveda ne sme odstreliti. Ker volk nima naravnega sovražnika, je dolžnost lovcev, da posežejo v njegovo populacijo, a ti so nemočni, ker jim država tega ne dovoli. Tudi novinarka Simona Fajfar je v časopisu Delo realno opisala stanje ... Ob peripetijah z divjimi živalmi – pa naj bo to jelenjad ali pa medvedje ali volkovi, ki se zdaj pojavljajo v Sodražici, Ribnici in Loškem Potoku – ni problem krvoželjnost prebivalcev, ki bi radi živeli v idealnem svetu brez živali. Če živiš v teh krajih, vidiš in veš, da ljudje in živali v resnici živijo v sožitju. Problem je definicija pojma sožitja. Je sožitje to, da se divje zveri sprehajajo po tvojem dvorišču? Da jih najdeš v svojem sadovnjaku? Da ne greš na sprehod, ker te je strah srečanja z medvedom?

Prebivalci tega območja se namreč zavedamo, da bomo še naprej sobivali z medvedom in volkom, vendar želimo in pričakujemo od zaščitnikov in naravovarstvenikov, da se soočijo z dejstvom, da konec koncev kmet že stoletja živi od narave in z naravo in nikakor ni tak »šintar«, da ne bi znal takšne narave ohraniti tudi v prihodnje, je svoje videnje izrazil Cvetko Zupančič, predsednik KGZS.

Volkovi na Travnici gori napadajo domače živali

Tekst in foto: Milan Glavonjić

Spokojen mir zahodnega dela Travnice gore z gozdom poraščene kraške planote nad Sodražico, že od maja kali krdelo volkov. Leglo naj bi imeli v Kamnem vrhu nad Loškim Potokom, nam je v to smer s Travnice Gore kazal Jure Zidar, mladi kmet iz Sušja. Ljubezen do zemlje, ki jo ima v najemu, je podedoval po očetu Antonu. Od leta 2000 je tam lastnik posesti z visoko gorsko pašo, kjer na 18 hektarjih pašnih površin krmi dvajset črno-belih telic in krav. »Kmetu trda prede. Obupal sem. Vsega imam čez glavo. Pašnik je postal klavnica, zemlja pa prepojena s krvjo. Da o škodi in strahu, ki ga čreda trpeče prenaša, niti ne govorim. Kaže, da je napočil čas, ko bom moral sam ukrepati. Kaj malim drugega preostane?« se sprašuje Jure. Vzame svinčnik, obrne list in zapiše. »Od maja sem ob tri telice in kravo ter dve teleti. Štiri breje krave so sicer napade preživele, a so zaradi stresa teleta povrgle. Pet živali je bilo poškodovanih. Stalno volčje obleganje čreda trpeče prenaša; videti je drhteča, sklonjenih glav, mukanje je vse bolj hripavo, kratko in otožno,« je nejevoljen gospodar.

V začetku maja je trop volkov ponoči v ogradi, obdani z električnim pastirjem, pokončal osem mesečno tristo kilogramov težko telico. Plena so se lotili na pašniku, ki je sicer tik pod sosesko in je stalni dom za tri družine, ob praznikih pa so lične stavbe tod polne duš. »Vidite, ograja je takšna, kot nalagajo predpisi, a ni zaleglo. Zver je zver. Po napadu sem kravam okoli vratu takoj obesil po dva velika zvonca. Upam, da bo cingljanje le pregnalo volkove oziroma nas opozorilo, da bomo pravočasno posredovali,« je

takrat verjel. A ni zaleglo. Ob koncu maja je krdelu znova omamno zadisalo po krvi in mesu. Sredi pašnika so obkolili telico, jo nekaj časa utrujali, na koncu pa ji strgali zadnjico, vime in pleča.

»V lovskih bukvah smo preverili, da na širšem Sodraškem skoraj osemdeset let ni bilo poznati krdela volkov. Ne le, da so se pojavili, so zelo krvoželjni in se v žrtev zapodijo do bližine hiš,« je takrat sodraški župan Blaž Milavec pisal kmetijskemu ministru Dejanu Židanu. V Ljubljani ni nihče prisluhnil njegovi pobudi, še manj pa klicu kmeta Jureta, ki so mu konec avgusta krvoloki napadli in seveda tudi pokončali 800 kilogramov težko, povrhu še brejo kravo. Bilo naj bi jih osem; vodila jih je mati volkulja, ki mlade uči, kako zariti ostre zobe globoko v mesnato tkivo žrtve. A to ni bilo dovolj.

Lakotnemu krdelu so se znova cedile slinice po plenu; na začetku prejšnjega tedna se je omastil z zadnjico telice, ki je poginila v težkih mukah, po vimenu in stegnu so poškodovali še štiriletno kobilico Stelo. Druga krava je od stresa tele povrgla. »V teh prizorih je najbolj osupljiv pogled v raztrgano tele še na pol v kravjem trebuhu. Takrat ti zastane dih, se obrneš in greš. In upaš, da ne bo naslednje jutro tudi krvavo,« skrhamo pravi Jure.

Borih 625 evrov je po treh mesecih prejel za prvo pokončano telico, sredi julija pa se je mošnjiček izpraznil; ustavljena so vsa izplačila, ki so za kmete (tudi Jureta) prej miloščina kot nadomestilo za dejansko škodo. Ta je, tako Jure, udarila krepko čez ducat tisočakov. Namesto tega pa kmetom birokrati neusmiljeno pošiljajo, bog si ga ve kje spisana (navodila) pravila, in jih roti, da niso še izčrpali vseh možnosti, da živali ubranijo pred volkovi. Zavod za gozdove je na predlog (junija, po drugem napadu) Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (Juretov primer) soglašal z odstrelom dveh volkov, a je ta bil 11. septembra zavrnjen. Odločno so se v bran zveri postavili Zavod RS za varstvo naravne

dediščine in Društvo za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov - »Dinaricum«, ki ima (zanimivo) sedež v Jurjevici, vasi, ki se spogleduje s travnogorskim hribovjem.

»V odločbi to društvo predlaga, da uporabimo preverjene učinkovite ukrepe. Torej, da zvišamo ograje, jih občasno premikamo in namestimo dodatne žice pol metra pred drugimi. A to ni vse. Svetujejo, najbolj učinkovita zaščita so električne ograje; čim več elektrike na pašnike, boljša varnost bo. Seveda te ograje naj kombiniramo z zadostnim številom dobro izurjenih pastirskih psov. Pa da živino zapiramo v nočne ograde. Nisem mogel več brati, kaj vse predlagajo. Drznost, da ji ni primera. Vprašam se, bodo tako pašniki postali taborišča za trpinčenje domačih živali? Država, ustavi se, da izstopim,« je bil upravičeno hudomušen Jure.

Prihodnost sobivanja z medvedi in volkovi

Piše: Janko Debeljak, Kmetijsko pospeševalna služba

Dejstvo je, da so medvedje prisotni na območju pojavljanja velikih zveri, žal se problemi z njihovo preštevilno prisotnostjo zadnja leta stopnjujejo. Prisotni so tudi volkovi, vendar so bili prejšnja leta manj opazni. S prisotnostjo zveri na našem območju je letos nastopilo prelomno obdobje z dogodki, ko so volkovi začeli napadati govedo.

Po dosedanjih izkušnjah in tudi ob razgovoru z lovci s podeželja opazujemo, da sta v Sloveniji dva različna »svetova«. Eno so raziskovalci, visoki funkcionarji in njihovi uslužbenci, varstveniki narave in razna društva za zaščito živali. Drugi realni svet pa živi na podeželju in je pravno podrejen prej omenjenim skupinam.

Nerazumevanje teh dveh svetov se stopnjuje, zato zmanjkuje manipulativnega prostora za konstruktivno argumentiranje. Takšno stanje nerazumevanja se giblje v smeri, ko se izgublja potrpljenje drugega sveta, ki se vse bolj potiska na rob vzdržne tolerance. Na tem robu pa se začnejo procesi, ko ljudje vse bolj zaznavajo svoje lastno ogrožanje. Naslednji možni razvoj dogodkov je lahko nespoštovanje zakonov oziroma obvladovanje območja s svojimi sredstvi in z vloženim tveganjem z namenom ohranjanja lastne varnosti in varnosti svojega premoženja. Posledica takšnega stanja so možni incidenti, sledi reakcija oblasti na izvedene incidente, ogorčenje javnosti, stopnjevanje napetosti in tako gremo proti koncu mirnega podeželskega življenja ...

K sreči še nismo v takšnem možnem prihodnjem stanju, zato je še čas, da se problematika rešuje v strpnem in argumentiranem dialogu. V nasprotnem primeru se moramo zavedati, da so za negativne in neželene spremembe odgovorni tisti, ki vodijo zakonite procese brez pravega razumevanja argumentov in pričakovanega izpolnjevanja zahtev večine podeželskega prebivalstva.

ŠOLA

Novo šolsko leto smo pričeli v prenovljeni šoli

Piše: Majda Kovačič Cimperman, ravnateljica

Novo šolsko leto je tu. Prineslo bo nova spoznanja, vsebine, dosežke in radosti. Letošnji začetek pouka si bomo še posebej zapomnili. Naša šola je v počitniških dneh dobila novo preobleko.

Že v mesecu juniju 2014 se je pričela energetska sanacija osnovne šole, ki je zajemala sanacijo fasade, ostrejša, strojnih inštalacij in elektroinštalacij. S sanacijo je šola dobila tudi nova vhodna vrata šole, saj so bila stara že dotrajana. Nova vhodna vrata je doniralo podjetje Inotherm d.o.o. in jih tudi strokovno vgradilo. Tako smo imeli še razlog več za veselje ob začetku novega šolskega leta.

Vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je projekt energetske sanacije šole uspel, najlepša hvala. Iskrena hvala županu Blažu Milavcu in Vinku Čampi z Občine Sodražica za opravljeno delo, ves trud in konstruktivno sodelovanje. Prav tako hvala vsem izvajalcem del in glavnemu nosilcu gradbenih del, podjetju Grafit ter direktorju Jožetu Maziju, nadzorniku del Andreju Rusu, in drugim predstavnikom. Opravljeno je bilo veliko in pomembno delo in kljub slabim vremenskim razmeram zaključeno v začetku septembra. Izvedena energetska sanacija zgradbe šole, stare telovadnice in starega dela vrtca je za nas velika pridobitev, ki bo pripomogla h kvalitetnejšemu bivanju v šolskih in vrtčevskih prostorih. Novo šolsko pa leto

Ne pozabite, da so čudovite stvari, ki se jih učite v šolah, delo mnogih generacij. Vse to znanje, ki vam je položeno v roke, je dediščina, ki jo spoštujte, jo bogatite in nekega dne zvesto prenesite na svoje otroke.

Albert Einstein

je prineslo tudi nekaj novosti na državni ravni, ki jih uveljavlja dopolnjen Zakon o osnovni šoli. V okviru razširjenega programa se v letošnjem šolskem letu prvič izvaja pouk neobveznih izbirnih predmetov. Učenci 4. razredov so lahko izbirali neobvezne izbirne predmete s področja športa, umetnosti, tehnike, računalništva in tujega jezika. Drugi tuji jeziki po učnem načrtu so: angleščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, madžarščina in nemščina. Tudi učenci 7. razredov so se lahko prvič odločili za obiskovanje neobveznega izbirnega predmeta tujega jezika. Neobvezni izbirni predmeti so pri ocenjevanju izenačeni z obveznimi predmeti osnovne šole, torej se znanje učencev pri neobveznih izbirnih predmetih ocenjuje, zaključne ocene pa se vpišejo v spričevalo. Naslednja novost je prvi tuji jezik kot obvezni predmet v 2. razredu. Ta se bo v skladu z zakonom uvajal postopoma tako, da se je v letošnjem šolskem letu v izvajanje vključilo 15 % osnovnih šol. Izbor šol je določil minister s sklepom. Šole smo lahko kandidirale na javni razpis v mesecu aprilu. V naslednjem šolskem letu naj bi pričelo z izvajanjem prvega tujega jezika v 2. razredu še 30 % osnovnih šol. S šolskim letom 2016/2017 pa bo obvezen za vse učence 2. razreda. Na naši šoli z izvajanjem prvega tujega jezika še nismo pričeli.

Novo šolsko leto pa bo v osnovnih šolah zaznamovalo predvsem nadaljnje usklajevanje na finančno kadrovskem področju.

Vsem, učenkam, učencem, vsem strokovnim delavcem in drugim zaposlenim na šoli ter vsem staršem želim uspešno novo šolsko leto, ki naj bo prežeto z veliko radovednosti, ustvarjalnosti in znanja, z veliko dobre volje in prijetnimi medsebojnimi odnosi.

Nepozaben 1. šolski dan

Piše: Zdenka Kljun

Šolsko leto 2014/15 smo na podružnici začeli z osemnajstimi učenci, od tega je kar šest prvošolčkov. Deževen ponedeljek, 1. septembra, je bil zanje zelo pomemben dan. Ob pol desetih smo se v dvorani šole v Sodražici zbrali vsi: prvošolčki z matične in podružnične šole Sveti Gregor v spremstvu svojih staršev in učiteljic, ki bodo poučevale v prvem razredu. Vse navzoče pa je najprej prijetno pozdravila in nagovorila ravnateljica Majda Kovačič Cimperman. Učenci POŠ Sv. Gregor pa so za vse že petič zaigrali igrico Kdo je napravil Vidku srajčico, v kateri so nastopili vsi učenci, ki so lansko šolsko leto obiskovali ustvarjalno gledališki krožek. Za prijetno, razgibano in domiselno postavljeno predstavo so prejeli tudi srebrno plaketo JSKD RS na letošnjem srečanju gledaliških skupin na Jesenicah. Predstava je navdušila učence, starše in učiteljice. Po predstavi so prvošolci preskočili šolski prag in si prislužili sladko presenečenje. Sledilo je prijetno druženje. Učenci s Svetega Gregorja smo odšli na podružnico, kjer smo si ogledali svojo učilnico in spoznali sošolce iz 2. razreda. Naj bo v letošnjem letu še veliko prijetnih in nepozabnih dni!

pokazal panj, povedal, da ima vsak panj svojo matico in tudi veliko trotov ter čebel delavk. Matica je čebelja kraljica, ki skrbi za izleganje jajčec. Pokazal nam je panj, ki ga ima ves čas na tehtnici, da vidi, koliko meda so prinesle čebele. Ko nehajo nositi med, jih mora čebelar začeti hraniti. Hrani jih s sladko vodo. Včasih čebele zapustijo svoj panj in zbežijo v gozd. Čebelar mora čim hitreje ujeti ta roj, sicer te čebele v gozdu lahko umrejo zaradi varoze.

Maja Levstek, 4.f

Čebelar nam je dal otroške čebelarске obleke, v katere smo se oblekli. Z njim smo šli v čebelnjak, odpirali smo vrata od panjev in notri videli čebele. Pred čebelnjakom smo se lahko zelo približali čebelam, saj smo imeli zaščitne obleke. Kljub temu me je ena pičila, čebelarja pa kar sedem, saj je bil brez zaščitne obleke. Pokazal nam je panj, kako je videti od znotraj. Ta je bil brez čebel, imel pa je že veliko medu, ki je bil zaprt z voskom. Najbolj mi je bilo všeč, ko sem lahko preizkusil, kako deluje avtomatski električni stroj za točenje medu.

Jan Košmrlj, 4.f

V gozdu in pri čebelarju

Pripravila: Ana Porenta

Lepi poznopoletni dnevi so ravno pravšnji za raziskovanje, zato smo se učenci POŠ Sveti Gregor sprehodili skozi gozd in se napotili do Hudega Konca, kjer nas je pričakal čebelar Jože Škulj. O tem pripovedujejo četrtošolci:

sonca. Ko nabiraš gobe, moraš paziti na to, da pustiš majhne ali gnile gobe v gozdu, da ne nehajo rasti.

Rok Oblak, 4.f

Ko smo bili v gozdu, smo nabrali veliko različnih vrst gob. Pri nabiranju smo si pomagali s knjigo, da smo poiskali imena gob in užitnost. V šoli smo se lotili pripravljavanja razstave. Razvrstili smo gobe po vrstah in na listek napisali njihova imena ter užitnost, neužitnost ali strupenost posamezne vrste. Ugotovili smo, da smo nabrali tudi oranžne skodelice, ki so zelo redke gobe in lahko jih ješ surove v solati. Moj sošolec je to res poskusil, ampak ga je malo bolel trebuh.

Lovro Kljun, 4.f

Iz gozda smo se napotili proti Hudemu Koncu. Tam nam je čebelar Jože Škulj

Čebele nosijo med, oprahujejo cvetlice, ki jim pravimo žužkocvetke. Med letanjem iz cveta na cvet naberejo tudi cvetni prah. Teta Silva nam je dala za poskusit cvetni prah, propolis, razložila nam je tudi, kako se naredi medica in medenjaki. Njene medenjake smo tudi mi jedli in enega je vzela tudi psička Liza, kar je bilo zelo smešno. Čebelar Jože nam je pokazal pripomočke in napravo za točenje medu in hrano za čebele. Poskusili smo različne vrste meda, ki je bil zelo dober. Všeč mi je bilo, da sem poskusila cvetni prah.

Manca Piršič, 4.f

Šli smo v bližnji gozd in nabirali gobe. Nabrali smo jih zelo veliko, še posebej mušnice, rožičke, sirovke, skodelice in lisičke. Videli smo tudi žabo in močerada. Nabrali smo še kostanj, ki je ponekod že zrel in različne plodove, kot so lešniki in šipek. Skuhali si bomo čaj.

Julija Adamič, 4.f

Za nabiranje gob potrebuješ košaro, dobro pa je, da imaš s seboj tudi nož, da sproti čistiš nabrane gobe. Jurčki dostikrat rastejo v smrekovih gozdovih, marele pa najdeš na travi ali na robu gozda. Lisičke rastejo skoraj po vseh gozdovih. Na dan ne smeš nabrati več kot 2 kg gob. Letos je bilo veliko gob, ker je bilo tudi veliko dežja in malo

ŠOLA

Morska šola v naravi

Pripravila: Zdenka Kljun

V ponedeljek, 15. septembra, smo učenci tretjih razredov matične in podružnične šole Sveti Gregor odšli za pet dni v Sečo pri Portorožu, kjer smo imeli šolo v naravi. Imeli smo neverjetno srečo, kar se tiče vremena, saj vemo, kako klavrno je bilo letošnje poletje. Vseh pet dni je bilo nebo brez oblakov, sijalo je močno sonce, temperatura vode je bila 22 stopinj. Skratka, bilo je zelo prijetno. In po čem bo letošnja šola v naravi ostala v nepozabnem spominu gregorskih tretješolcev?

Iza Levstek

Šli smo v šolo v naravi v Sečo pri Portorožu. Tam je bilo zelo lepo. Z ladjico Solinarko smo se peljali v Piran. Tam smo šli na sladoleđ. Ko smo se vrnili, je bila večerja in po večerji smo se šli igrat. Nato je bila pravljica in šli smo spat. Drug dan po zajtrku smo imeli spoznavanje okolja. Raziskovali smo morsko obalo, živa bitja ter plimo in oseko. Nabirali smo školjke in polže. Imeli smo tudi fitnes na plaži, ki mi je bil zelo všeč. V bazenu smo plavali dopoldne in popoldne, to se je ponavljalo vsak dan. V petek je napočil čas za domov. Ko smo se pripeljali z avtobusom do Sodražice, sem se zelo razveselila mamice.

Anej Grebenc

Učiteljica nam je pokazala slike, da smo videli, kako so delali solinarji. Imeli so kvadratne copate s paščkom, nosili so jih na bose noge. Z njimi so lahko hodili po soli. Če bi hodili s čevlji, bi jim odstopilo lepilo. Imeli so tudi tak ročaj kot grablje, na koncu je bila pa namesto zob deščica. S tem so rinili sol na kupe. Ponoči so hodili loviti ribe, nastavili so mreže. Zjutraj so naložljene ribe nesli na trg in jih prodali. S šivankami smo si sešili vrečke in jih napolnili z morskou soljo in rožmarinom. Zvečer smo šli z lučkami v Portorož in si ogledali marino, kjer je bilo veliko ladij in jadrnic.

David Adamič

V šoli v naravi smo bili pet dni. Ves čas je bilo lepo vreme. Z ladjico smo šli v Piran. Tam smo si ogledali cerkev Svetega Jurija, Tartinijev spomenik, hišo Benečanko, nogometni stadion in Tartinijev trg. Tam smo polizali sladoleđ. Ko smo se vrnili, smo šli plavat in potem na večerjo. Zelo hitro smo pojedli in se šli igrat, zelo hitro je bila pravljica. Ko je bilo konec pravljice, smo šli spat. Zjutraj smo se zbudili vsi popikani od komarjev. Po zajtrku smo šli na razgledno točko in gledali soline. Videli smo tudi letališče in letalo. Na Forma vivi smo si ogledali razstavo, nato pa izdelovali kipe iz gline in jih tudi mi razstavili. V četrtek smo šli po kosilu na igrala, bilo je zabavno. Teden je zelo hitro minil.

OOZ RIBNICA popeljala osnovnošolce na ogled Ulice obrti v Celje

Piše: Barbara Nosan, foto: Franc Lesar

Območna obrtno-podjetniška zbornica Ribnica (OOZ Ribnica) je v okviru 47. Mednarodnega obrtnega sejma v Celju povabila osnovnošolce iz Ribnice, Sodražice in Loškega Potoka na ogled Ulice obrti, kjer je bilo predstavljenih 9 poklicev. Ulica obrti je bila organizirana v sklopu projekta Izbira poklica – Izziv za prihodnost.

Na ogled Ulice obrti se je odpeljalo 40 osnovnošolcev, v spremstvu učiteljic in **predsednika OOZ Ribnica, Franca Lesarja**. Ogled poklicev in samega sejma je navdušilo tako učence kot učiteljice, ki so izrazile željo,

da se tudi v prihodnje organizira kaj podobnega. Videti in slišati »v živo« o določenih poklicih pomeni tako za učence kot starše veliko lažjo odločitev pri izbiri poklica.

OOZ Ribnica zaznava pomanjkanje poklicnega kadra, zato bo tudi v prihodnje izvajala različne akcije, da se bodo mladi v večji meri odločali za poklicno izobraževanje, v katerem bodo veliko lažje dobili zaposlitev. Na koncu se zahvaljujemo šolskemu osebju za sodelovanje in uspešno izvedbo ogleda Ulice obrti.

Devetarji zadnje leto v osnovnošolskih klopeh

Vse v življenju tako neizprosno mine. Nekaj se zaključi in vrženi smo v popolnoma nove situacije. Takšne so zakonitosti naše rasti. Devetošolci pripovedujejo, kako se počutijo septembra, ko jim teče zadnje izobraževalno leto v osnovni šoli.

Zadnjič v osnovnošolskih klopeh

Nisem se kaj preveč veselila šole, saj so spet domače naloge in veliko se je treba učiti. Mnogo moramo pretrpeti, a se je vredno boriti, da bomo osvojili svoj sanjski poklic. Učimo se vse življenje in tudi kar sem se do sedaj naučila, mi bo v življenju prav prišlo.

Ko pa pomislim, da smo še zadnje leto v domačih šolskih klopeh, se ne počutim dobro, saj bom izgubila najboljše sošolke in sošolce. A kmalu bom spoznala nove. Mislim, da bom v osnovni šoli dobila dobro podlago za uspešno nadaljevanje šolanja in da bom tudi naprej vestna učenka, tako kot do sedaj.

Vsak sošolec mi bo ostal v spominu in zapolnil del srca. Na hodniku, doma, v parku me ljudje sprašujejo, kako je zdaj, ko sem devetarka in ko smo najstarejši na šoli. Kaj naj rečem? Na začetku leta še ne opažam nobene razlike, ne počutim se nič kaj bolj vzvišeno kot prej, a vedeti moramo, da smo devetarji zdaj vzor mlajšim in se moramo tudi zato izkazati. Vem, da mi bo na koncu hudo, saj smo skupaj preživeli devet šolskih let, potem pa se bodo naše poti bolj ali manj razšle. Lahko samo rečem, da blagor tistim, ki so šele v prvem razredu, čeprav jih čaka še naporna pot. Po drugi strani pa se tudi veselim srednje šole.

Letos smo se vsi malo spremenili, začeli smo bolj odraslo razmišljati, nekateri smo bolj čustveni, drugi manj, nekateri smo zelo dobri prijatelji, spet drugi malo manj.

Čisto na kratko: letnik 2000 smo najboljši!

Nives Krajec

Zadnje leto v šolskih klopeh

Devet let v šoli je minilo, kot bi mignil. Zdi se mi, kot da smo še včeraj hodili v prvi razred. Ob prvem obisku šole so bili z nami tudi naši starši. Dobili smo rumene rutke in se podali dogodiščinam naproti. Spoznala sem veliko novih prijateljev. Verjamem, da smo bili včasih naporni, vendar smo se vseeno zabavali. Pomagali smo drug drugemu in bili skupaj, tako v dobrem kot v slabem. Hodili smo na izlete in ekskurzije, skupaj smo preživeli tudi šole v naravi. Priznam, da mi je bilo včasih v šoli tudi dolgčas, a so neskončno dolge ure popestrili nagajivi sošolci z obilico smeha. Vsa ta leta je bila seveda prisotna tudi trema in nekaj strahu, predvsem pred kontrolkami in ostalimi preverjanji. Nekajkrat so se nas učiteljice na srečo usmilile in niso spraševale.

Teh devet let si bom zapomnila kot poučna leta, polna pustolovščin in smeha. Verjamem, da mi bodo za vedno ostala v spominu.

Meta Marn

Moje razmišljanje o zadnjem šolskem letu

Odkar sem prvič zakorakala v šolo, je minilo že skoraj devet let, pa se še vedno spomnim dne, ko sem prvič videla svoje nove sošolce. Sedaj jih že dobro poznam, saj z njimi preživljam vsak dan. V zadnjem letu smo se vsi še bolj povezali, saj se zavedamo, da nas kmalu čaka slovo. Potem bo vsak ubral svojo pot in kdo ve, če se sploh še kdaj srečamo. Sama upam, da bomo ohranili stike in ostali prijatelji.

Ko sem prišla v prvi razred, sem znala le malo stvari. Vsako šolsko leto pa se je moje znanje večalo in večalo, tako da sedaj znam neprimerljivo več kot na začetku. Za vse znanje pa smo lahko hvaležni učiteljem, ki se trudijo za nas in nas vztrajno spodbujajo k učenju. Tisti trenutek se nam je znanje zdelo nepomembno, sedaj pa nam pomeni zaklad.

Hana Štupica

Adijo osnovnošolske klopi

Letos se generacija 2000 poslavlja od osnovnošolskih klopi. Skupaj smo preživeli veliko lepih trenutkov, zato nam je sedaj malo težko, saj se bodo naše poti ločile. Čeprav smo imeli včasih veliko preprirov, nam bo teh devet let za vedno ostalo v spominu.

Spomnim se, kako je bilo, ko sem prvič stopila v prvi razred. Čeprav sem nekaj otrok poznala že iz vrta, si nisem nikoli mislila, da mi bodo ti otroci kdaj prirasli k srcu.

Danes pa se zavedam, da je to naše zadnje leto, ki ga bomo preživeli skupaj, zato ga bomo do konca izkoristili, imeli kar se da dobre ocene, se čim manj prepirali in učitelje čim manj živcirali.

Lana Košir

Hočeš nočeš v šolo greš, hočeš nočeš vse izveš.

V ponedeljek, 1. septembra, je 23 prvošolčkov matične šole in 6 prvošolčkov podružnične šole Sveti Gregor skupaj s svojimi starši prvič uradno prestopilo šolski prag OŠ dr. Ivan Prijatelj Sodražica.

Ob 9.30 uri smo se zbrali v dvorani šole. Po uvodnem nagovoru in pozdravu ravnateljice šole, smo si ogledali gledališko predstavo z naslovom Kdo je napravil Vidku srajčico. Tokratno predstavo so izvrstno pripravili in odigrali učenci podružnične šole Sveti Gregor pod vodstvom mentorice Ane Porenta. Po predstavi smo posneli skupinsko fotografijo prvošolčkov, učiteljic in staršev, da bomo imeli ohranjen spomin na prvi šolski dan.

Sledil je slovesen skok v učilnico prvega razreda, ki so ga uspešno opravili vsi prvošolčki. Starši so, sedaj lahko rečemo že učence, pričakali v matični učilnici in zaploskali vsakemu učencu po uspešnem preskoku rdečega traku.

Za učence je sledilo srečanje z učiteljicama Minko Pakiž in Tanjo Vasić, ki jih bosta v letošnjem šolskem letu poučevali in sladek prigrizek, za starše pa pogovor z učiteljico OPB Tejo Tegelj in klepet ob kavi. Učenci in starši podružnične šole pa so po malici in sladkem presenečenju skupaj z učiteljico Zdenko Kljun odšli še na podružnično šolo in tam nadaljevali s srečanjem.

Hočeš nočeš že sediš, hočeš nočeš se učiš.

Minka Pakiž, učiteljica 1. razreda

Poletne počitnice v Strunjanu

Piše in fotografira: Jelka Pakiž

Leto je hitro naokrog in zopet so tu šolske počitnice in teden našega druženja v Strunjanu. Kljub slabi vremenski napovedi se je kar trideset otrok pevskega zborčka in ministrantov odločilo, da preživijo teden dni skupaj na morju. Konec julija smo se z avtobusom odpeljali novim dogodivščinam naproti.

Prvi dan, v nedeljo in v ponedeljek je bilo lepo, sončno vreme, ki smo ga izkoristili za plavanje in igre na plaži. Ponoči je deževalo, zato smo naslednji dan organizirali delavnico – slikanje na poletne majice. Otroci so se z veseljem in ustvarjalnimi idejami lotili svojega dela. Nastali so čudoviti izdelki, ki jim bodo ostali za spomin na letošnje počitnice. V poznih popoldanskih urah smo se tako kot vsako leto, odpravili peš čez soline v Portorož. To je za otroke posebno doživetje in komaj čakajo, da se lepo uredijo, zlasti deklice seveda, in si nakupijo drobne spominčke, pa sladoled, ki ga vsem "časti" br. Marijan. V naslednjih dneh je bilo vreme bolj turobno, zato smo dopoldne spet posvetili našim talentom in delali lučke iz kozarcev. V popoldanskem času, ko je bilo morje mirno, smo se z ladjico odpeljali v Luko Koper, kjer smo lahko opazovali velike ladje in trajekte. Zatem smo odšli v frančiškansko cerkev sv. Ane v Koprju, kjer smo si ogledali čudovito notranjost tega svetišča in poslušali zgodovino tega kraja. V poznih popoldanskih urah nas je ladjica pripeljala nazaj v Strunjan. Kar tretjina otrok je bila prvič z nami na morju, vendar so se hitro vključili v utrip našega bivanja v počitniški hišici. Tudi letos je bil glavni poudarek na duhovnosti, vsakodnevni udeležbi pri sveti maši, pri kateri so sodelovali ministranti in bralci, prepeval pa je otroški zborček in pa medsebojno druženje v raznih igrah in prepevanju ob kitari, na katero je igral ministrant Rok. Seveda je bilo treba vsak dan lepo pospraviti svoje sobe, kar je ocenjevala posebna komisija, dežurni pa so pripravljali in počistili mize za vsak obrok dneva posebej. Starejši animatorji polni energije, dobre volje in z veliko idej za razne igre, so nam popestrili večerne ure, da smo se prav vsi dobro razigrali in nasmejali, potem pa utrujeni kar hitro zaspali.

Skozi ves teden so se otroci po skupinah pripravljali na zadnji večer našega druženja, ko skozi petje ali igro pokažejo, kaj so se naučili, kaj so doživeli ta teden oz. kaj se jih je najbolj dotaknilo. Prav tako kot vsako leto so nas tudi letos presenetili s svojo iznajdljivostjo in izvirnostjo. Prav za vse jih je br. Marijan na koncu tudi lepo nagradil.

Kljub temu, da ni bilo veliko lepih dni, ki bi jih preživeli na plaži, so bile to po pripovedovanju otrok najlepše počitnice v Strunjanu. Iz tega lahko sklepamo, da otrokom veliko več kot plavanje v morju, pomeni medsebojno druženje, igre in pogovori. V današnjem hitrem tempu življenja nam vsem tega najbolj primanjkuje, vendar si tako težko vzamemo čas eden za drugega. Zato otroci tako težko pričakujejo te počitniške dni, ko ni ne televizije ne računalnikov, ampak tisto pravo medsebojno druženje, ki smo ga nekoč mi starejši še poznali in živeli.

Zahvala za donirana sredstva Lions kluba Ribnica

V imenu vseh učencev in zaposlenih Osnovne šole dr. Ivan Prijatelj Sodražica se še enkrat iskreno zahvaljujem LIONS KLUBU RIBNICA za izpeljavo dobrodelnega koncerta PRIŽGIMO LUČ V OTROŠKIH OČEH ter za izpeljane druge dobrodelne aktivnosti, s katerimi ste zbirali sredstva za pomoč učencem treh osnovnih šol.

Naši osnovni šoli je Lions klub v mesecu juliju doniral sredstva v višini 2500 €. Omenjena sredstva bomo v šolskem letu 2014/2015 namenili za pomoč sedemindvajsetim družinam oziroma otrokom iz teh družin, ki obiskujejo našo šolo. Omenjenim družinam smo zaradi nizkega socialnega statusa pomagali tudi v preteklih letih po zmožnostih sredstev, ki smo jih imeli na voljo v šolskem skladu.

Tokrat bomo s sredstvi Lions kluba pomagali sofinancirati delno oziroma nekaterim posameznikom v celoti šolo v naravi ali tridnevni tabor oziroma pokrili stroške vstopnin in prevozov za izvedbo dni dejavnosti, ki se odvijajo v šoli ali zunaj nje.

Sredstva bomo namenili za pokritje dejavnosti skupno 39 otrokom šole, in sicer bomo 13 učencem pokrivali stroške za dni dejavnosti, 8 učencem sofinancirali tridnevne taborne in 18 učencem sofinancirali zimsko ali letno šolo v naravi.

Po skrbni presoji vodstva šole, razrednikov in šolske svetovalne službe ter na podlagi podatkov, s katerimi na šoli razpolagamo, smo izbrali družine, ki po našem mnenju finančno pomoč najbolj potrebujejo. Izbrali smo družine z več šoloobveznimi otroki, družine z učenci s posebnimi potrebami, družine z enim ali celo obema brezposelnima staršema in otroke iz družin samohranilcev.

Vsem, ki ste na kakršen koli način pomagali, sodelovali ter tako pripomogli, da smo na šoli prejeli donacijska sredstva za potrebe naših učencev, še enkrat iskrena hvala.

Najdobrodelnost med nami živi tudi v bodoče in najveselje ter navdušene iskre v očeh spremljajo vse otroke na šolskih in drugih življenjskih poteh.

Majda Kovačič Cimperman,
ravnateljica OŠ dr. Ivan Prijatelj Sodražica

Tudi v vrtcu se je začelo novo šolsko leto

Piše: Katarina Žagar, pomočnica ravnateljice za vrtec

Foto: Dragica Lovšin, Dragica Debeljak

S prihodom jeseni se je začelo tudi novo šolsko leto v vrtcu. Začenjamo ga s potrpežljivostjo, z občutkom zadovoljstva, saj smo si med poletjem nabrali energije, da se bomo lažje spopadli z novimi izzivi, ki nas čakajo.

S 1. septembrom imamo v našem vrtcu 121 otrok v 7,5 skupinah. Medse smo tudi letos radi in prijazno sprejeli nekaj novincev. Za njih je to prav poseben dogodek, zato smo se potrudili, da je bil, kar se da prijeten. Sprejeli smo novince, ki so izpolnjevali vse pogoje za vpis s 1. septembrom, teh je bilo 15. Število otrok se je v tem šolskem letu toliko zmanjšalo, da smo 8. oddelek spremenili v polovičnega in ga bomo dopolnjevali do konca šolskega leta.

V času razpisa, od februarja do marca 2014, smo prejeli 25 vlog. Po razpisu jih je do meseca septembra prispelo še 9, skupaj 34 vlog. Konec avgusta je 7 staršev iz drugih občin umaknilo vloge, saj so v Ribnici odprli nove oddelke in sprejeli tudi 5 otrok staršev, ki so vlogo za vrtec oddali v našem vrtcu, eden je dobil vrtec v Kočevju,

enega otroka pa doma varujejo stari starši. Načrtujemo, da bomo v oktobru sprejeli še 6 otrok, katerih starši so že podpisali pogodbo z našim vrtcem. Na vpis čaka še 6 otrok, ker še ne izpolnjujejo starostnega pogoja 11 mesecev. V novembru naj bi tako v vrtec prišli trije otroci, eden februarja 2015 in dva marca 2015. Te bomo sprejeli, ko bodo dovolj stari, če bomo imeli še prosta mesta.

Zdaj smo že posušili solzice novincev, ki so potekle ob slovesu od staršev. Zamenjal jih je nasmeh na licih otrok. Zaskrbljenost in strah so zamenjali veselje, dobro počutje in zaupanje. Vsi otroci zdaj že sodelujejo pri najrazličnejših dejavnostih, ki jih zanje in skupaj z njimi pripravljajo strokovne delavke. Zavedamo se, da je osnovni pogoj za uspešen razvoj otroka dobro počutje v vrtcu in doma, zato želimo vsakemu otroku nuditi varno in spodbudno učno okolje za njegov razvoj in učenje.

Potrudili se bomo, da bo naš vrtec prijazen, kompetenten in bo ponujal dejavnosti, ob katerih se bodo otroci prijetno počutili.

Novice iz Društva upokojencev Sodražica

Piše: Cvetka Vesel, foto: Darko Vesel, Zmaga Mohorič

Priznanje društvu upokojencev

Na letošnjem 20. srečanju upokojencev PZDU Dolenjske in Bele krajine, ki je bilo 2. avgusta v Dolenjskih Toplicah, je naše DU dobilo priznanje za dobro organizacijo športnih iger upokojencev dolenjske regije in vsestransko aktivnost. Letošnje srečanje je bilo zelo prijetno. Udeležilo se ga je približno 1.400 upokojencev, iz našega društva 15 članov. Uživali smo ob nastopu skupine La Paloma, lepo sprejete pa so bile tudi članice folklorne skupine »Zimzelenke« iz DU Kočevje. Gosti, ki so se prvič udeležili srečanja, so bili navdušeni nad lepim okoljem in celotno prireditvijo.

Gostovanje v Kostelu

Ob prazniku Marijinega vnebovzvetja so v občini Kostel pripravili tradicionalno Tamburanje va Koste, ki je svoj vrhunec doseglo v petek, 15. avgusta, s sveto mašo v cerkvi Marijinega vnebovzvetja. Sledila je povorka skupin v ljudskih oblačilih od cerkve do prireditvenega prostora, kjer so se skupine tudi predstavile.

Članice in člani našega DU so se predstavili kot grabljice in kosci v oblačilih značilnih za prvo polovico in sredino 20. stoletja. Veseli smo bili, ker smo dobili veliko pohval tako s strani organizatorjev prireditve kot od obiskovalcev.

Pevski zbor DU je navdušil prebivalce ob meji

Pevci Pevskega zbora DU Sodražica so imeli živahno in delovno poletje in jesen. Nastopili so na številnih prireditvah.

Zbiranje papirja

Učenci 9. razreda to šolsko leto zbiramo star papir po občini Sodražica. Zato vas lepo prosimo, da ga vse šolsko leto zbirate pri vas doma, kjer ga bomo tudi pobirali. Hvala!

UPOKOJENCI

Svoje pevske znanje in talente so najprej pokazali na prireditvi na Pleščih v občini Čabar. Odzvali so se povabilu Marka Smoleta. Smoletova družina je na Pleščih obnovila hišo svojih prednikov in jo odprla

za javnost kot Palčavo šišo. Marko Smole, inženir elektrotehnike, ki se je zapisal tudi etnologiji, je zaslužen za ohranjanje etnološke dediščine v teh krajih in skrbi za kulturni dialog med slovenskim in hrvaškim življenjem na obeh straneh meje. S sodelovanjem Slovenskega etnološkega društva, lokalnih skupnosti in društev ter domačinov izvaja številne projekte. Letos je tu en teden potekala mednarodna študentska delavnica, v kateri so uredili še eno etnološko zbirko. Ob delavnici so potekale še številne spremljevalne prireditve. Zaključek je bil v soboto, 16. 8. 2014, ko se je odvijala celodnevna prireditev, z ogledi, pohodom na Sveto goro, vaškim sejmom in otvoritvijo obnovljenih prostorov skednja Palčave šišo in razstave ter zaključno prireditvijo.

Naši pevci in številni člani DU Sodražica so ta dan preživeli v teh krajih »na začetku sveta«. V dopoldanskih urah so nekateri peš, nekateri z avtom obiskali romarsko cerkev na Sveti gori. Že pred mašo so v zelo akustični cerkvi odmevali ubrani glasovi naših pevk in pevcev. Tu se je zbrala pisana množica obiskovalcev z vseh koncev Slovenije in Hrvaške. Po maši je vaška skupnost za vse pripravila okusno enolončnico. Potem je harmonikar Goran napel svoj meh in petje se je nadaljevalo. Znane slovenske in hrvaške pesmi so donele po dolini Čabranke in Kolpe, katere lepote smo lahko ves čas opazovali. Meje so bile izbrisane, pokazala se je povezanost ljudi v občudovanju lepote narave in medsebojnem zadovoljstvu ob

glasbi. Tudi potem, ko so naši pevci imeli svoj pravi nastop na otvoritvi galerije v Palčavem skednju, sta pozitivno vzdušje in neka nevidna povezanost med ljudmi še vedno trajala. Pevski zbor je imel za nastop pripravljene štiri pesmi. Zapeli so ob praktičnem prikazu predice, perice in matere s kruhom. Na željo gostitelja so zapeli še pesem Zagorski zvonovi, na željo občinstva so še peli in peli .... Peli so s srcem in dušo, posebej Viktor, ki je pri svojem solo petju pokazal še čustveno pripadnost tem krajem in ljudem. Medtem je zadišalo po krompirju na župo z ocvirki in domačih piškotih. Lepo je bilo!

Piknik za jubilate

Prvo soboto v septembru smo počastili naše jubilate. To je tiste, ko so ali bodo v tekočem letu praznovali okrogli jubilej.

Letos je bilo takih 21. Zanje se vsako leto v DU še posebej potrudimo. Darila jim izdelajo naše članice, ki so večje ročnih spretnostih. Na pikniku, ki je za vse člane, pa smo jim čestitali. Predsednica Milka Gornik jim je izročila darila in zaželela veliko zdravja, naši pevci so jim zapeli in humoristi so jih nasmejali. Dan je bil bolj kisel, zato je bila hrana »na žlico« dobra izbira. Anica, Francka in Nirmala so za posladek spekle še okusno pecivo. Ob glasbi našega stalnega muzikanta Modica smo se skupaj poveselili.

JESENSKI IZLET: Po Jamborski cesti v Deželo presihajočih jezer

Obstaja kotichek, s katerim se je narava še posebej potrudila. To je svet nepreglednih gozdov, kraj srečanja s čudovitim podzemnim svetom in pokrajina tipičnih kraških pojavov. To je tudi dežela vznemirljivih zgodovinskih spomenikov in pristnih prijaznih ljudi. Ta kotichek smo obiskali upokojenci na jesenskem izletu.

Peljali smo se čez Bloško planoto do Cerknice. Tu smo si na trškem jedru ogledali prostor, kjer je nekoč stal eden največjih protiturških taborov. Pot smo nadaljevali mimo Unca proti Planini ter prisluhnili zgodbi o reki sedmerih imen. V Planini smo zavili na Jamborsko cesto. Po tej cesti so nekdaj tovorniki – furmani vozili les za jambore in drugo ladijsko opremo v Tržaški zaliv. Med potjo smo se ustavili v Belskem, v neposredni bližini Predjamskega gradu, kjer stoji značilni slovenski dvojni kozolec z etnografsko zbirko kmečkega orodja. Pot smo nadaljevali mimo Postojne do Slovenske vasi, kjer so pred enim letom odprli Eko muzej presihajočih jezer. Sodobno urejen muzej pričara obiskovalcu naravno in kulturno dediščino v najlepši obliki. Spoznaš igro vode in kamna. Kotanje, kjer se pozimi pojavijo jezera, poleti pa skrivnostno izginejo. Namesto njih nam narava ponudi čudovite travnike dišečih cvetlic, barvnih metuljev in ptičjih napevov. Svoj prostor so tu našle tudi velike zveri.

Ustavili smo se še v Parku vojaške zgodovine v Pivki. V Parku domuje ena največjih tankovsko-artilerijskih zbirk v tem delu Evrope. Največ zanimanja med obiskovalci vsekakor vzbujata reaktivni lovski bombnik in diverzantska

UPOKOJENCI

podmornica.

Rahlo utrujeni in lačni smo se odpeljali v majhno vasico Narin, na obronku Pivških jezer. Na turistični kmetiji Pri Andrejevih so nas prijazno sprejeli in nas razvajali z domačimi dobrotami. Potepanje po Deželi presihajočih jezer smo zaključili ob toplini domačega ognjišča na Šobčevi domačiji na Kalu pri Pivki. Tu so nas popeljali v daljno preteklost in pričarali trenutek, ko se je čas ustavil in smo pozabili na neprestano hitenje in vsakodnevni stres. Celo sam Martin Krpan (pivški) s Sv. Trojice nas je prišel pozdravit in razveselit.

In v ta kotiček Slovenije nas je popeljala raziskovalka, etnologinja, ljubiteljica naravne in kulturne dediščine ter vodnica Alenka Veber iz Rihtarjeve domačije na Babnem Polju. Z njo smo odkrili še veliko več obzorij, kot smo jih kdajkoli slutili, da jih je v tem delu mogoče videti.

Nastop naših pevcev na Festivalu za 3. življenjsko obdobje

Že 14. leto zapored smo se konec septembra lahko družili v Cankarjevem domu na Festivalu za tretje življenjsko obdobje. Festival je že drugo leto potekal pod geslom Vsi smo ena generacija. S tem

so organizatorji hoteli poudariti, da družbo skupaj soustvarjamo vse generacije, ki smo med seboj povezane in soodvisne.

Zadnjega festivalskega dne, 1. 10. 2014, smo se organizirano udeležili člani našega DU. Tudi letos smo lahko na festivalu brezplačno uživali v bogati ponudbi aktivnosti, obiskali predavanja, delavnice, si ogledali odrske nastope ali opravili številne sejemске nakupe.

Vsi pa smo nestrpno čakali uro, ko se je v veliki sprejemni dvorani na odprtem odru prvič pojavil naš Upokojenski pevski zbor skupaj s predico, perico in materjo s kruhom. Ob praktičnem prikazu so zapeli tri narodne pesmi. Vmes sta nastopili tudi naši humoristki Olga in Milka s skečem O kruhu. Tako so naši pevci prebili še eno oviro in se predstavili vsej Sloveniji.

Druženje starejših občanov

V dnevih okoli 1. oktobra, ko je mednarodni dan starejših, se vsako leto nameni več pozornosti starejšim. Tudi v našem DU že vrsto let v začetku oktobra pripravimo srečanje in druženje starejših občanov. Naše prostovoljke pred tem obišejo vse občanke in občane stare 70 let ali več in jih osebno povabijo na srečanje. Nekaterih ne najdejo, nekateri ne odprejo,

ti dobijo vabilo v nabiralniku ali po pošti. Večinoma pa so starejši veseli obiska in vabila. Včasih je zelo težko prepričati ljudi, da tudi starejši človek potrebuje razvedrilo in druženje, da tudi s tem dlje ohrani kakovost življenja.

Odziv starejših je bil tudi letos zelo dober, srečanja se je udeležilo kar čez 80 vabljenih. Skupaj smo preživeli bogat kulturni in zabavni popoldan. Za prijetno razpoloženje so že na začetku poskrbele Povasenke, vokalno instrumentalna skupina pevk iz Loškega Potoka. Navdušile so s svojo izvirnostjo. Predsednica DU Milka Gornik je pozdravila vse starejše, vse prostovoljke in posebej naša gosta, go. ravnateljico Majda Kovačič Cimperman in g. župana Blaža Milavca. Kulturni program je bil glasbeno in humoristično naravn. V glasbenem programu je Upokojenski pevski zbor zapel tri narodne pesmi. Potem smo poslušali učenca Kevina in Kristijana, ki sta prvi na harmoniki in drugi na kitari izvajala narodno-zabavno glasbo, Nina pa je ob spremljavi kitarista zapela dve pesmi iz zvrsti zabavne glasbe. Spet smo uspeli zagotoviti medgeneracijsko sodelovanje. V humorističnem delu programa pa sta nam Olga in Milka postregli z vsemi Šdržskimi čenčami. Sledil je družabni del srečanja, ko se je nekaj pojedlo (Mesarjeva Anica se je spet izkazala za dobro kuharico), malo popilo in do sitega naklepetalo. Prav tako se je še pelo in plesalo, saj sta oba fanta rada zaigrala nekaj poskočnih.

Čeprav zahteva izvedba takih srečanj veliko truda in dela, je to pozabljeno, ko vidiš zadovoljstvo tistih, ki jim je bilo namenjeno. Dajanje je tudi prejemanje, pomoč sočloveku nas napolni in osrečuje. Hvala vsem prostovoljkam, kuharici Anici, vsem nastopajočim, ravnateljici Majdi Kovačič Cimperman in ostalim iz šole za pomoč ter Občini Sodražica in županu Blažu Milavcu, ki finančno podprejo taka srečanja.

Častitljiv jubilej Danice Hušič

Nekoč naša krajanka, zdaj pa oskrbovanka Doma starejših občanov v Črnomlju Danica Hušič, je v septembru praznovala visok jubilej. Dopolnila je 90 let. V Adlešičih, njenem domačem kraju, smo ji prijatelji iz Sodražice in njeni domači pripravili praznovanje s torto in dobrotami iz domače kuhinje. Presenečenje je bilo popolno. Solze, smeh in hvaležnost v Daničinih očeh so govorili namesto besed. Zaželeli smo ji, da bi v miru in s čim manj tegobami uživala v jeseni življenja.

Besedilo in fotografija: Marija Levstek

Šedržanke na tekmovanju v kuhanju vampov

Piše: Štefka Joras, recepte so prispevale Martina Pirnat, Marina Vesel in Štefka Joras, fotografije: Marija Levstek in Štefka Joras

Trojka Šedržank, Marina, Slava in Evelin, so se pomerile še s sedmimi ekipami v kuhanju vampov. Prizorišče je bilo pred novim trgovskim centrom v soboto, drugi dan Psoglavskih dni. Nekaj začetne treme je bilo prisotne pri tekmovalcih, toda ko je pod kotli živahno zaprasketal ogenj in se je po prizorišču začel širiti prijeten vonj po praženi čebuli in slanini, je nastopilo pravo tekmovalno vzdušje.

Po poteku odmerjenega časa je komisija ocenila vseh osem jedi. Zmagovalce že poznate, Šedržanke so pristale v zlati sredini, vse ekipe pa so vampe prodale med obiskovalce v zelo kratkem času.

In po katerih receptih so ekipe pripravljale vampe? Navadno je to skrivnost. To za Šedržanke ne velja. Predstavljamo vam recept in želimo, da vam kar najbolje uspe. Največkrat k vampom postrežemo žemljico, tokrat pa vam nudimo na izbiro tri recepte za pripravo štrukljev, ki so odlična priloga ali celo samostojna jed.

Nasvet:
Vse omenjene štruklje lahko uporabimo kot samostojno jed. Zabelimo jih z ocvirki ali maslom, lahko pa tudi s praženo slanino in poleg ponudimo solato.

VAMPI

Potrebujemo:

1 kg vampov
5 čebul
rezina slanine
strok česna
lovorov list
malo paprike
2 žlički paradižnikove mezge
2 žlici drobtin
sol
ščepec majarona
parmezan

Priprava:

- Vampe stresemo v posodo, dolijemo vodo, dodamo lovorov list in strok česna. Kuhamo jih nekaj minut in odcedimo.
- Čebulo na drobno sesekljamo in skupaj z nakockano slanino pražimo, da postekleni. Dodamo vampe, malo podušimo in zalijemo z vodo, da so pokriti. Primešamo še papriko in paradižnikovo mezgo. Kuhamo, da se vampi zmehčajo in se čebula razpusti.
- Drobtine pomešamo z malo vode in vampe zgostiš, nato jih posolimo, dodamo majaron po okusu.

Postrežemo jih z naribanim parmezanom, žemljico ali štruklji.

ŠTRUKLJI

/za 4 osebe/

Potrebujemo:

1 francosko štruco
2 dl mleka
2 jajci
malo soli
vejico peteršilja
malo muškarnega oreščka

Priprava:

- Dan ali dva staro francosko štruco narežemo na kocke, damo v skledo in prelijemo z mlekom, v katerem smo dobro stepeli rumenjaka in dodali ščepec soli. Premešamo in pustimo stati pol ure.
- Vejico peteršilja na drobno nasekljamo in skupaj z muškarnim oreščkom odišavimo zmes.
- Iz beljakov naredimo sneg, ga rahlo vmešamo med kruh in na deski z mokrimi rokami oblikujemo dva enaka štruklja. Zavijemo ju v folijo za živila, ob straneh pa zvežemo s sukancem. Štruklja kuhamo v slanem kropu pol ure.
- Še vroče odvijemo in narežemo na centimetrske rezine.

GLUHI ŠTRUKLJI

/za 4 osebe/

Potrebujemo:

250 g moke
malo soli
10 g kvasa
2 dl mlačne vode

Priprava:

- V skledo presejemo moko, naredim luknjico in vanjo nadrobimo kvas. Sol porazdelimo po obrobju. Z mlačno vodo zamesimo testo kot za kruh. Naredimo svaljek in ga razdelimo na štiri enake dele. Pokrijemo in pustimo vzhajati.
- Pripravimo slan krop in vzhajane štruklje kuhamo pokrite 5 minut na eni strani, nato jih obrnemo in odkrite kuhamo še 5 minut. Kuhane raztrgamo s pomočjo vilic na več manjših kosov.

PREPROSTI ŠTRUKLJI

Potrebujemo:

30 dag moke
1 jajce
malo soli
2 žlici olja
toplo vodo po potrebi
5 dag lahke margarine
/2 žlici ocvirkov/

Priprava:

- Iz moke, jajca, olja, soli in vode zamesimo testo, ki počiva eno uro.
- Razvaljamo ga, nato pa na tanko razvlečemo. Porežemo robove. Na površino pred seboj enakomerno porazdelimo margarino za lešnik veliko.
- Testo zvijemo v štrukelj, ki ga v slanem kropu kuhamo 20 minut. Narežemo ga na 0,5 cm debele kolobarje in postrežemo kot prilogo ali samostojno jed zabeljeno z ocvirki.

Slovo p. Filipa od Nove Štife

Piše: Jelka Pakiž, foto: Petra Marn

Ni še dolgo tega, kar nas je presenetila novica, da nas bo p. Filip Rupnik zapustil in odšel na novo delovno mesto na Kapelo v Novo Gorico. V letu 2004 je prišel k Mariji Vnebovzeti opravljat božjo službo. Med nami so se stcale nevidne vezi, ki so nas povezovala in združevala 9 let.

Bil je resnično pravi Jezusov apostol, saj je Veselo oznanilo, evangelij, poneseš širom sveta – od Avstralije do sv. Višarij in po različnih krajih naše domovine. Doživetja v vseh teh krajih bivanja in delovanja je vtikal v svoje čudovite pridige, ki smo jim z veseljem prisluhnili. Zelo rad je organiziral in poromal z nami po slovenskih božjih poteh, na sv. Višarje, kjer je služboval 4 leta, popeljal pa nas je tudi preko meje v Italijo. Bil je čudovit vodič, saj nam je znal pripovedovati o zgodovini vsakega kraja, mimo katerega smo se peljali ali se ustavili v njem. Skoraj ni bilo kraja, ki ga ne bi že obiskal ali poznal vsaj kakšnega človeka, ki je tam bival. Veliko smo se naučili od njega in vedno nam je bil prijetna družba. Prav tako tudi letos maja, ko smo se podali po Frančiškovih poteh v Assisi. Občudovali smo njegovo močno voljo, pogum in vztrajnost, s katero je premagoval fizično precej naporno pot.

V nedeljo pred Velikim šmarnom smo v cerkvi Marije Vnebovzete na brinovem griču še zadnjič darovali in pripravili slovesno sveto mašo. V tej cerkvi je vedno z odprtim srcem sprejemal romarje od blizu in daleč, pa tudi nas, ki smo se vsako nedeljo zbirali pred Marijinim oltarjem. Z nami je delil svoje bogato duhovno življenje, prisluhnil je našim stiskam in težavam in nam z božjo besedo, ki je prihajala iz njegovih ust in iz njegovega srca, pomagal skozi naše življenje. Bil je skromen in enako dober za vse ljudi: tako za mlajše kot starejše, za revne in bogate. Lahko rečem, da to vrednoto najdemo le še pri malokaterem človeku. In za ta dar smo mu iz srca hvaležni.

Ob slovesu je težko najti prave besede, s katerimi bi se mu zahvalili za vso njegovo dobroto, za vsa dejanja in besede, s katerimi nas je opogumljal in nas vodil po pravi poti evangelija. Radi se ga bomo spominjali in v svojih molitvah prosili tudi zanj.

Na koncu bi se mu rada res iskreno zahvalila v imenu vseh, ki smo radi prihajali k njegovemu bogoslužju in mu zaželela obilo božjega blagoslova, Marija Vnebovzeta pa naj mu izprosi zdravja, ga spremlja in varuje še dolgo na poti njegovega življenja.

Sklep praznovanj pri Novi Štifi

Piše: Marijan Cvitak, predstojnik frančiškanskega samostana Nova Štifa, foto: Peter Lesar, Jelka Pakiž

Ob letošnjem jubileju, 100-letnici prihoda frančiškanov k Novi Štifi, smo prvi vikend v oktobru pripravili sklepno prireditev. V soboto, 4. oktobra, smo zvečer prisluhnili oktetu Gallus, ki so pripravili čudovit glasbeni večer v cerkvi Marije Vnebovzete.

V nedeljo, 5. oktobra, popoldne ob 15.00 na Frančiškovo in rožnovensko nedeljo pa smo obhajali slovesno bogoslužje s procesijo, ki jo je vodil provincial in **novi ljubljanski nadškof in metropolit Stane Zore**. Na začetku svete maše sta novega nadškofa in vse vernike najprej pozdravila rektor svetišča pater Niko Žvokelj in sodraški župan Blaž Milavec. Pri darovanju svete maše so somaševali številni duhovniki in verniki, ki so prišli od blizu in daleč, da pozdravijo novega nadškofa, med udeleženci slovesnosti so bili tudi vsi župani Ribniške doline, župani občin Sodražica, Ribnica in Loški Potok. Novi nadškof je v pridigi orisal podobo in življenje frančiškanov, ter njihova načela, živeti kot katoličani, kot bratje. Poseben pečat slovesnosti pa je dala godba iz Dobrepolja, ki je sodelovala pri bogoslužju. Po končani slovesnosti so se vsi prisotni zadržali pod stoletnimi lipami, kjer so se v prijetnem vzdušju ob zvokih dobrepoljske godbe pogostili z dobrotami domačih gospodinj in poklepetali med seboj in z novim nadškofom.

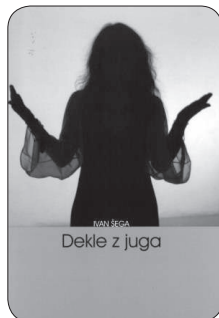
Vsem, ki ste se skozi celo leto udeleževali prireditev in dogodkov ob 100-letnici prihoda frančiškanov k Novi Štifi se najlepše zahvaljujemo. Zahvala velja tudi vsem in vsakemu posamezniku, ki ste kakorkoli pripomogli k uspešni izvedbi dogodkov in prireditev. Posebna zahvala generalnemu donatorju podjetju Inotherm iz Prigorice.

generalni donator prireditev pri Novi Štifi, 2014
www.inotherm.si 080 21 71

Ivan Šega izdal novo knjigo

Piše: Darja Vetrh

»Dekle z juga« je peto leposlovno delo Ivana Šega iz Ravnega Dola. Tokrat je zgodba postavljena v čas po osamosvojitvi Slovenije. Avtorjeva glavna junakinja je ena izmed t. i.

»izbrisanih«, s čimer je, kot pravi Šega, želel osvetliti tudi to plat mlade države.

Avtor je širši javnosti svojo novo knjigo predstavil 11. septembra v Maticovi etno hiši. Da gre pri pisanju za trdo delo in vztrajnost, ne zgolj za zapisovanje misli, ki švigajo človeku skozi glavo, je dejstvo, mimo katerega ne more noben pisatelj. To, da napišeš nemalo vsako leto eno leposlovno knjigo, pa terja zagotovo celega človeka. Ivan Šega je namreč svojo prvo leposlovno knjigo »Ljudje pod Boncarjem« izdal leta 2008, nato sta si na dve leti sledili »Ona in ona in on« ter »Profesor«, leta 2013 pa še »Mokarice«. Občina Sodražica je finančno podprla tudi izid Šegove najnovejše knjige »Dekle z juga«.

Tekmovali so vojaki in veterani

Piše: Borut Kozina, OZVVS Ribnica

Na 20. tradicionalnem vojaškem tekmovanju »**Vojaški maraton 2014**«, v teku na 17 km iz Luč v Logarsko dolino, ki je bilo 6. 9. 2014, je iz Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ribnica letos uspešno tekmoval **Ivan Ruparčič** (letnik 1952) iz Sodražice in zmagal v svoji starostni skupini, skupno pa je osvojil 12. mesto. V kategoriji Ostali je osvojil 2. mesto in prejel priznanje organizatorja, Slovenske vojske.

Kot že nekaj let doslej je uspešno tekmoval tudi veteran **Anton Žagar** (letnik 1955) iz Dolenje vasi in v svoji starostni skupini zmagal. V kategoriji Ostali je osvojil 4. mesto, skupno pa je osvojil 29. mesto.

Za uspešen tekaški nastop članoma iskreno čestitamo.

9. pohod veteranov po ribniški dolini

Piše: Borut Kozina, OZVVS Ribnica, foto: Dušan Nosan

Veterani Območnega združenja vojne za Slovenijo Ribnica so v soboto, 13. 9. 2014, izvedli 9. veteranski pohod, tokrat po zahodnem delu ribniške doline, po območju Občine Ribnica in Občine Sodražica. Povabili so naše znance – veterane in tudi domačine. Prišli so veterani iz OZVVS Kočevja, Grosuplja, Domžal, Litije in Vrhnike, ki so se zbrali v parku kulturnikov v ribniškem gradu.

Ob 8:00 uri je zbrane pohodnike pozdravil in nagovoril predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ribnica Peter Levstek in med drugim zaželel pohodnikom prijeten pohod.

Nato je sekretar Borut Kozina v krajšem povzetku opisal pomen parka kulturnikov v ribniškem gradu, kjer so dobili svoja obeležja vsi zaslužni možje (skupaj 67), ki so v več stoletjih največ prispevali za splošen gospodarski, kulturni in umetniški razvoj naše družbe. Imena teh zaslužnih mož: pesnikov in pisateljev, likovnih in glasbenih umetnikov, zgodovinarjev in politikov, znanstvenikov, organizatorjev, narodnih buditeljev in mecenov, so izpisana na 17 različnih kamnitih obeležjih v parku ribniškega gradu.

Pohodnike je nagovorila vodička v Rokodelskem centru Ribnica Karin Kočevar in pohodnike povabila v Muzej suhe robe v gradu, kjer je doživeto razkazala razstavo izdelane suhe robe, ki je bila v več stoletjih zelo pomembna v razvoju in izdelavi suhe robe v širši ribniški dolini. Pohodniki so si ogledali tudi grajski stolp in prisluhnili vodički o postopku zasliševanja krajanov o sumu v čarovništvo v 18. stoletju, ko so pri nas usmrtili in sežgali obsojeno čarovnico. Pohodniki so se vodički zahvalili za prijetno vodenje in krenili so po načrtani poti.

Ustavili so se v Sajevcu pri izdelovalcu suhe robe, posodarju – podnarju Francu Jakliču, ki je pohodnike povabil v svojo delavnico, kjer jim je prikazal delovne postopke za izdelavo viter, škafcev, golid in še kaj. Pri razlagi in prikazu dela je bil zelo duhovit in prepričljiv. V svojo razlago je vnašal svoje domiselne in šaljive poglede in pripombe pri svojem delu. Pohodniki so pozorno spremljali njegovo izvajanje ročne in jezikovne spretnosti. Po končanem prikazu izdelave suhe robe so prisotni nakupili nekaj spominskih izdelkov, ki jih je ponudil izdelovalec.

Kolona pohodnikov je krenila po cesti naprej skozi Jurjevico v Ravni Dol, kjer je pohodnike pričakal lastnik Muzeja zgodovine življenja prednikov širše okolice, Maticove Etno hiše, Ivan Šega in prisotne šaljivo nagovoril ter jih povabil na ogled muzeja. Soproga pa je postregla z domačo medico, saj je Ivan priznani čebelar. Domačinom pa je tudi znano, da je vsesplošno aktiven krajan pisec, igralec in režiser.

Pri Novi Štifti so se pohodniki malo odpočili in tudi okrepčali. Pohodnike je pozdravil brat frančiškan Marijan in jih povabil v cerkev Marije Vnebovzete, kjer so poslušali razlago o nastanku cerkve na Brinovem griču. Prisotne je povabil na romarske stopnice, kjer so izvedeli, kaj svete stopnice pomenijo za cerkev in romarje. Frančiškane Marijanu so se pohodniki zahvalili za prijetno razlago in se poslovili ter zapustili Novo Štifo na Brinovem griču. Pohodnike je čakala še zadnja etapa do izhodišča, kjer jih je čakal topel obrok in pijača.

S prijetnimi občutki, da je vreme zdržalo, in željo, da se ponovno srečajo naslednje leto na podobnem pohodu po ribniški dolini, so se pohodniki poslovili.

Prvenstvo Dolenjske v igri v krog in kar dve medalji Sodražanom

Prispevke o balinanju pripravil Miran Štupica

V nedeljo, 7. 9. 2014, je bilo na igriščih BŠK Gaj v Kočevju prvenstvo Območne balinarske zveze Dolenjske v disciplini IGRA V KROG. Zmagovalec je postal Maks Vlašič iz BŠK Sodček Kočevje pred balinarjem iz Sodražice Frenkom Henigmanom. V boju za tretje mesto je bil domačin in lanskoletni prvak Bojan Drobnič boljši od sodraške balinarske legende Francija Vesela-Urhovega. Sodelovalo je 12 igralcev iz vseh dolenjskih klubov, razen iz Krškega.

foto: France Henigman

Pokalno prvenstvo OBZ Dolenjske

V nedeljo, 14. 9. 2014, je bilo v Krškem pokalno prvenstvo Območne balinarske zveze Dolenjske v igri četvork. Kljub obilnemu deževju ter poplavljenemu igrišču je domačemu klubu iz Krškega uspelo spraviti tekmovanje pod streho.

Zmagovalec za letošnje leto je postala ekipa Gaj iz Kočevja, ki bo OBZD zastopala na finalnem tekmovanju v Rogaški Slatini.

Ekipe Sodražice se je odpovedala igranju tekme za tretje mesto in je bila tako četrta.

Boris Matelič, najboljši balinar na Dolenjskem

V nedeljo, 28. 9. 2014, je domači balinarski klub organiziral prvenstvo posameznikov Območne balinarske zveze Dolenjske za leto 2014. Najboljši je bil domačin Boris Matelič, ki je po dolgih letih dokazal, da je resnično najboljši domači igralec tako v klubu kot tudi na Dolenjskem.

Končni vrstni red:

1. BORIS MATELIČ, BŠK Sodražica
2. MAKS VLAŠIČ, BŠK Sodček Kočevje
3. POLONA ZULE, BŠK Sodček Kočevje
4. ROBERT KOCJAN, BŠK Drska NM
5. BOJAN DROBNIČ, BŠK Gaj Kočevje
6. FRANCE HENIGMAN, BŠK Sodražica
7. JOŽE KUMP, BŠK Drska NM
8. SLAVKO KRANJČ, BK Krško

Rokometni turnir veteranov v Ribnici

Piše in foto: Miran Štupica

Društvo ljubiteljev rokometu Ribnica je v sklopu prireditev oz. Ribniškega sejma v soboto, 6. 9. 2014, v ŠC Ribnica priredilo tradicionalni rokometni turnir veteranov. Poleg 5-ih ženskih ekip je sodelovalo tudi 8 moških ekip, med drugim tudi ekipa rokometne sekcije pri ŠD Sodražica. Tokrat se našim rokometasem ni izšlo vse po načrtih, saj so zasedli zadnje osmo mesto. Dokler je bilo še kaj moči, so igrali še kar uspešno in med drugim v skupini dosegli neodločen rezultat z ekipo Slovana iz Ljubljane. Izenačujoč

gol so Sodražani prejeli pravzaprav v zadnji sekundi tekme. Drugačen razplet bi jim mogoče dal dodatne spodbude za naprej, vendar moči ter volje ni bilo več. V ekipi se pozna se, da primanjkuje igralcev. Tu so poškodbe, kakšna kila preveč in seveda že tudi obvezen EMŠO. Ob tej priložnosti pozivam vse nekdanje

rokometase (teh pa ni malo), ki živijo ter delajo na območju občine Sodražica, da se nam pridružijo. Pozabijo naj na kakšne majhne osebne zamere. Važno je druženje nekajkrat na leto ter obujanje prelepih rokometnih spominov. Trenirka in komplet dresov že čakajo. Potrebujemo samo podatek o konfekcijski številki.

Bliža se 5. memorial bratov Fajdiga, ki bo po vsej verjetnosti v mesecu oktobru v novi Športni dvorani Sodražica. Vsaka pomoč nam bo prišla prav (tako v ekipi za igranje rokometu kot pri organizaciji turnirja).

VRSTNI RED TURNIRJA V RIBNICI:

1. IG
2. SLOVAN
3. VELIKA NEDELJA
4. DLR RIBNICA
5. TREBNJE
6. SEVNICA
7. BUJE
8. SODRAŽICA

Vrhnika – Triglav 40. Lenčev pohod

Piše: Miran Štupica, foto: Jože Vesel in Miran Štupica

Med 22. 7. in 26. 7. 2014 so se Jože Vesel, Jože Kozina, Stane Janež in Miran Štupica v imenu ŠD Sodražica - pohodniške sekcije, udeležili jubilejnega 40. Lenčevega pohoda med Vrhniko in Triglavom, ki ga je organizirala pohodniška skupina Veselih Triglavcev pri PD Vrhnika.

Pot nas je skupaj s 60-imi Vrhničani vodila z Vrhnike mimo Gorenje vasi v Poljanski dolini na Leskovicu, kjer smo prenočili kar v seniku. Drugi dan smo pot nadaljevali mimo smučišča Črni vrh nad Cerknim, nato čez Davčo v Zali log do rojstnega kraja slovenskega impresionista Ivana Groharja - vasi Sorice. Tu smo prenočili v dvorani (tudi na odru) namenjeni zgoj za kulturne prireditve (podobna stari telovadnici v Sodražici). Tretji dan smo pot nadaljevali čez Soriško planino mimo Nemškega rovta do Bohinjske Bistrice in nato do planinske kočice na planini Uskovnica. Predzadnji dan smo se iz planine Uskovnica povzpeli mimo planine Kojščica čez Studorski preval do Vodnikove kočice in nato do najvišje ležeče planinske postojanke v Sloveniji Kredarice.

Na vrh Triglava se večina pohodnikov ni povzpela zaradi megle ter oblakov, kar pa za oba Jožeta in Staneta iz Sodražice ni predstavljalo ovire. Na Vodnikovi kočici sta se jim pridružili še dve dekleti Urška in Helena iz Ribnice in tako so kar sami mimo kočice Planika čez mali Triglav splezali na najvišji vrh v Sloveniji.

Zadnji dan, tj. v soboto, smo se vrnili na Pokljuko, kjer nas je čakal avtobus in nas odpeljal do gostilne Kranjc na Vrhniki. Tu smo ob dobri kapljici ter pečenem kralju živali, skupaj še z ostalimi pohodniki obujali lepe spomine na prehojeno pot. Le-ta ni bila popolnoma enostavna (dolga cca. 120 km), vendar premagana kljub nekaj manjšim žuljem, za katere je uspešno poskrbel "medicinec" Miran ob pomoči igle, sukanca ter notranje dezinfekcije.

Uspešna sezona 2014 za KMN Zapotok

Piše: Dominik Bartol

Članska ekipa KMN Zapotok je 16. avgusta na turnirju na travi v Loškem Potoku prišla do dobrega rezultata, saj smo osvojili pokal za 3. mesto, v konkurenci desetih ekip. Turnirja se je udeležila tudi ekipa mladincev, ki je pokazala, da je v Zapotoku poskrbljeno tudi za malonogometno prihodnost. Kot že omenjeno, smo v Občinski ligi Sodražica osvojili 6. mesto, po doseženem rezultatu smo bili tretja najboljša ekipa iz predela sodražiške občine (tako je ekipama Gore in Globeli), kar je vsekakor lep uspeh. Čeprav je bil

začetek sezone daleč od idealnega, smo vztrajali in pridno trenirali, s čimer smo pokazali, da smo si rezultate resnično zaslužili. Prihodnja sezona kolektiva bo že deseta zapovrstjo, kar bo treba v krogu bližnjih podpornikov tudi proslaviti. Pregovor pravi, da se na lovorikah ne sme počivati, zato bomo morali trdno zagrabit za vajeti in vložiti veliko truda, da bomo lahko razmišljali o ponovitvi iztekajoče sezone. Pa lep športni pozdrav s strani celotne ekipe.

Več info na: <https://sites.google.com/site/kmnzapotok/home>

Pomen gibanja za otroke

Avtor: prof. šp. vzg. Špela Vovko

Gibanje ima v otrokovem razvoju velik pomen, saj ne vpliva samo na gibalni in funkcionalni razvoj, pač pa tudi na spoznavne, socialne ter čustvene sposobnosti in lastnosti (Videmšek, Berdajs in Karpiljuk, 2003).

Kaj vse je gibanje?

To je kakršno koli gibanje telesa, katerega rezultat je poraba energije (izgorevanje kalorij). Gibanje ni le šport. Ko hitro hodite, se igrate, pospravljate, plešete ali hodite po stopnicah, se gibljete za zdravje. Da bi dosegli koristi za svoje zdravje in razvoj, bi se morali otroci in mladostniki, po smernicah Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), gibati vsaj 60 minut na dan vse dni v tednu. Gibanje naj bo zmerne intenzivnosti, kar pomeni rahlo zadihanost, srce malo hitreje bije in po telesu občutiš toploto.

Gibanje in šport sta izredno pomembna za zdravo rast in razvoj otroka in mladostnika

Zavedati pa se moramo, da obseg gibanja upada v državah po vsem svetu. Glavni krivec za to je vedno bolj razširjen sedeči način življenja. Vedno manj otrok hodi v šolo peš ali s kolesom. Preveč časa se porabi za gledanje televizije, igranje računalniških igrice, za delo z računalnikom (pomanjkanje motivacije).

Redno gibanje pomaga otrokom in mladim zgraditi in ohraniti:

- celostni razvoj (zdrave kosti, mišice, sklepe finomotorične sposobnosti-pisanje risanje),
- prispeva k razvoju gibanja in koordinacije,
- krepi imunski sistem,
- pomaga nadzirati telesno težo,
- pomaga k učinkovitemu delovanju srca in pljuč,
- pomaga nadzirati in preprečevati občutje strahu in depresije,
- pozitivno vpliva na razvoj kognitivnih sposobnosti (lažje se učijo, zapomnijo snov, boljša koncentracija ...)

Šport nudi

- mladim priložnost za samoizražanje,
- grajenje samozavesti,
- doživljanje občutkov uspešnosti,
- ustvarjanje medsebojnih odnosov in vključevanja v družbo.

Vzorci gibanja in športnega udejstvovanja, pridobljeni v otroštvu in adolescenci, se pogosteje ohranjajo vse življenje in zgradijo temelje za dejavno in zdravo življenje.

Rešitev - plavanje

Plavanje je eden najstarejših športov in poznan že iz prazgodovine. Če je hoja glavni način gibanja na kopnem, potem je plavanje glavni način gibanja v vodi. Tako danes lahko plava VSAK, ne glede na starost, spol, socialni status ali poklic. (Šajber, D.)

Učinki plavanja

- izboljšuje splošno vzdržljivost in moč,
- razbremeni kosti in sklepe,
- izboljšuje imunski sistem,
- kuri maščobe,
- lajša težave z dihalni,
- sprošča.

Pomen znanja plavanja

- varnost pred utopitvijo
- zdravje: telesno (srčno-žilni sistem, dihalni sistem, lokomotorni aparat, živčni sistem), psihično (dobro počutje, sprostitiv, stabilnost, zmanjšanje posledic stresa, tesnobe, depresije ...)
- razvoj otrok in mladostnikov - pozitivne razvojne spodbude
- razvedrilo
- kakovost življenja

Zakaj plavanje?

Plavanje krepi dihala in zveča kapaciteto pljuč, krepi tudi srce in ožilje. Enakomerno utrdi vse mišice, pripomore k boljši telesni drži. Sprošča pa tudi psihične napetosti, odpravlja stres in izboljšuje splošno počutje.

Vabljeni k vpisu v
Plavalni klub Inles
Ribnica!
Vpis poteka vsak
dan na bazenu v
Športnem centru od
13:30 do 18:30.

Triatlon jeklenih 2014

Tekst in foto: Mateja Vesel

30. avgusta sva se dva člana ŠD Sodražica udeležila tekmovanja Triatlon jeklenih, ki je potekal v Bohinju, tretji član, ki pa je bil tudi najmlajši udeleženec triatlona, je štel 14 let in je doma iz Bohinja.

Naša štafeta je imela majico št. 1026, ki smo si jo izmenjavali ob končani opravljeni panogi. Tekmovali smo kot štafeta, in sicer Jan Markelj, ki je vozil prvi del štafete v kajaku na progi dolgi 8 km (je mlad kajakaški adut na mirnih vodah doma iz Češnjice v Bohinju in je aktivno vključen v treninge in tekmovanja pri Kajak kanu klubu Bohinj). Drugi del sem prevozila Mateja, vsega skupaj 16 km-od Boh. Jezera pa do parkirišča pod planino Konjščico na 1300 m nadmorske višine. Moram se zahvaliti Tomu in Tini Markelj, ki sta mi zagotovila gorsko kolo in treninge z njim, ter mojemu najdražjemu Mateju Pintarju, ki me je spodbujal skozi vse priprave in zadnjih 600 metrov pred ciljem. Tretji del je pretekel Matjaž Arko, ki je po predaji majice tekkel od mojega cilja dalje do Vodnikove kočice na Velem Polju. Kot vedno se je izkazal, da je tekač vseh tekačev in kljub poškodbi, ki ga pesti, naredil izjemen rezultat.

Udeležencev na triatlonu jeklenih 2014 je bilo 98 posameznikov, ki so opravili vse tri panoge in pa 39 ekip ki so delovale kot štafeta. Naša štafeta ekipa je padla pod skupino M1, kar pomeni - moški ena, skupna starost do 140 let, saj žal ni bilo kategorije z mešano ekipo. Zasedli smo skupno 18. mesto in pa 12. po kategorijah s časom 2.53.35,8. Moj pogled na celotno prireditev je bil zelo pozitiven, moram pa reči da ni zaman triatlon JEKLENIH!

Delajte za sebe in čas bo deloval za vas.

JOGA z bogato tradicijo ostaja v večnosti življenja in navdihuje vse novodobne vadbe. Pridružite se ji ne glede na vašo starost in se sami prepričajte o njenih učinkih.

Sodražica, ponedeljek, ob 19. uri, v OŠ.

Društvo je včlanjeno v Zvezo joga društev Slovenije, ki je postala polnopravna članica Olimpijskega komiteja Slovenije.

Prva vadba
je brezplačna.

Informacije na
M: 041 397 789 ali 041 316 989;
www.jogaribnica.si;
www.bodyfacetraining.si
ali f: Darinka Suljević

Društvo Joga v vsakdanjem življenju Ribnica,

Breg 40, 1310 Ribnica

"Recesija"?

Piše: Blaž Lušin

Ali se Vam ne zdi, da po svetu recesija že mineva, naše dežele pa se drži kot pijanec plota?

Ali pa nam samo naši vrli politiki in mediji to postano novico servirajo znova in znova? Medtem ko ima danes skoraj vsak povezavo do interneta in vsaj eden od domačih osnovno znanje angleščine, z lahkoto preverimo dogajanje zunaj meja 'naše dežele'. Odpreš tuj časnik in pogled ga zlomka - 'recesija' je samo še pri nas. Kar je najbolj grozno, je, da ta napihnjen balon - recesijo - še vedno izkoriščajo delodajalci in goljufajo malega človeka.

Žal vam moramo povedati, da zaradi zmanjšanega obsega dela ... nisi edini ... tehnološki višek ... in podobne besedne zveze slišimo čedalje pogosteje, medtem ko naši starši in stari starši teh izrazov praktično ne poznajo.

Nekateri delodajalci gredo tako daleč in se poslužujejo goljufivih taktik, prepovedanih ribarjenj v kalnih vodah, do diskreditiranja delavca z enim samim namenom - ne plačati!

Seveda ljudje le nismo tako naivni in kritično razmišljamo o teh iztočnicah in floskulah - ki ostanejo samo to: Floskule.

Časi menjanja službe, ko si imel še staro, so že davno mimo. Medtem pa, ko se malo pogovarjamo med seboj in berem po spletu, trend maščevanja delavcev narašča, saj na novo odpuščeni delavec ne bo tako hitro dobil nove službe. Zakaj ne bi posvetil 1 % svojega časa za pošteno povračilo delodajalcu, saj ima ves čas na tem svetu? Ne podpiram tega in pravim da se z dobrim delom najbolje maščuješ. Seveda! Ampak maščevanje je evolucijsko postalo stranski produkt recesije.

Vzemi ali ti bodo vzeli, prežvečili in servirali na krožniku sramote, pa čeprav si vložil ves svoj čas, trud in znanje, medtem ko si bil podplačan, brez pomoči in osnovnih pripomočkov za delo. Problem danes je tudi v tem, da lahko vsak z malo denarja in pet minut časa odpre svoj lokal in se brez vsakršnega znanja gre gostinca kar tako, ker ima čas. Problem je tudi v najemodajalcih, ki brez kakršne koli kritičnosti oddajajo svoje lokale popolnim nevednežem zaradi lastne požrešnosti.

Ko želodec kruli in je denarnica odlagališče bakra in opora pajčevinam, prilagam še današnjim dnevom primeren recept.

Recesijska umešana jajčka

Potrebuješ:

Jajca - tiste skrite in znižano ceno tik pred potekom roka uporabnosti, če Vam jih denarnica dopušča, 1 Argo kocko, 1 mlado čebulo, ki si jo ukradel sosedu iz njive.

Na hitro popraži čebulo in dodaj kocko. Praženje kocke prilagodi številom ust v vaši družini. Dlje boste pražili, bolj bo slano, več jajc boste lahko ubili notri. Pa dober tek!

Jesenska akcija nevarnih odpadkov

Javno komunalno podjetje Komunala Ribnica d.o.o. bo organiziralo brezplačno zbiranje nevarnih odpadkov iz gospodinjstev. Nevarne odpadke iz gospodinjstev boste lahko oddali po naslednjem razporedu:

Dne 18. 10. 2014 se bo brezplačno pobiranje vršilo na naslednjih lokacijah:		
PODKLANEC	KAPELICA Zbiranje tudi za NOVI POT, KOTEL.	9 ⁰⁰ do 9 ¹⁵
GLOBEL	V VASI – PRI KOZOLČKU	9 ²⁰ do 9 ³⁵
ŽIMARICE	GASILSKI DOM	9 ⁴⁵ do 10 ⁰⁰
SODRAŽICA	PARK - PARKIRIŠČE PRI OŠ SODRAŽICA Zbiranje tudi za JELOVEC.	10 ¹⁰ do 10 ⁴⁰
PETRINCI	TRGOVINA Zbiranje za kraje na GORI.	10 ⁵⁵ do 11 ¹⁰
ZAMOSTEC	PRI OKREPČEVALNICI URŠKA Zbiranje tudi za RAVNI DOL, NOVA ŠTIFTA, LIPOVŠČICA, MALE VINICE.	11 ³⁰ do 11 ⁴⁵
ZAPOTOK	GASILSKI DOM Zbiranje tudi za VINICE, PRESKA, SINOVICA.	11 ⁵⁵ do 12 ¹⁰

Pod nevarne odpadke iz gospodinjstev spadajo:

- **Barve in sorodni pripomočki** - barve na osn. org. topil, oljne barve, barve za tekstil, razredčilo, odstranjevalec rje, laki, kiti, tesnila, lepila
- **Različna čistila** - organska topila, jedka čistila
- **Kozmetika in zdravila** - kozmetika na alkoholni osnovi, toniki in losjoni, tablete, razpršila, laki za nohte in odstranjevalci, preparati za lase
- **Avtomobili** - motorno olje, bencin, avtokozmetika, avtomobilске barve in kiti, tekočine za pranje stekel, hladilna tekočina, zavorna tekočina, akumulator
- **Nevarni predmeti in snovi** - fluorescentne žarnice, živosrebni termometri, fotokemikalije, različne kisline in baze, jedilno olje in mast, naftalinske kroglice, baterijski vložki, različna razpršila
- **Vrtni izdelki** - razpršilo za zajedavce, gnojila, pesticidi in insekticidi, fungicidi, herbicidi in strupi

Društvo gojiteljev pasemskih malih živali Velike Lašče

prireja

25. RAZSTAVO pasemskih malih živali

v prostorih TVD Partizan v Ribnici,
v soboto, 15. 11. 2014, od 9. do 18. ure
in nedeljo, 16. 11. 2014, od 8. od 16. ure

Razstavljali bomo:

20 pasem kuncev v več barvah
20 pasem perutnine (okrasne, vodne, pasemske perutnine)
15 vrst ptic
15 pasem golobov

Vsi vljudno vabljeni!

Pusti jo

Skleneš roki,
v trupu se ustavijo kolesca.

Samevaš v zarji,
rojeva se peščena luna.

Zganeš veki,
s podočnjakov siplje prah spominov.

*Pusti jo,
naj zgubi se pod oguljenimi bori,
naj tava v noč, v gosto meglo pod vrhove,
kjer skale krušijo se prek stoletij
in grušč podorov vabi v svoj prepad.*

Pusti njo,
ne pozabi pa poti k obnebjju,
ne pusti zvezd samevati v tišini.

Žiga Lovšin

Globovčani balinamo

Piše: Nina Pirc Vovčko, foto: Eva Janež

Globovčani vam tokrat lahko postrežemo s prav simpatično novičko. Med nami se je namreč nedavno rodila deklica Hana, ki sta jo njena starša prav nestrpno pričakovala. Hip – hip – hura! Mamica Magdalena zdaj pridno pestuje malo štručko, očka Andrej pa je od veselja in ponosa zavihal rokave in postavil – balinišče »PRI HANI«!

Letos avgusta nas je presenetilo vabilo na otvoritev novega balinišča in seveda smo se z veseljem odzvali. Za začetek je župnik Dobrovoljc balinišče blagoslovil in pomagal prerezati zastavni trak, nato pa so potekale igre dvojic. Otroci so se zabavali ob nogometu in na igralih, v peskovniku, risalnem kotičku in na karaokah, na katerih je zapela Tanja Ogrinc. Vsi skupaj smo preživeli prijetno popoldne, najbolj zaslužni so prejeli tudi nagrade.

Danes balinišče živi naprej. Globovčani radi pridemo kdaj balinat, če igro potegnemo v večer, pa lahko po novem balinišče tudi osvetlimo. Vabljeni, da se nam pridružite!

Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Ribnica

Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Ribnica deluje od leta 2007 na področju podpore in razvoja prostovoljstva za boljše odnose med generacijami in kakovostno starost. Dejavnosti društva obsegajo podporo medgeneracijskim skupinam za kakovostno starost ter prostovoljcem družabnikom.

Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje

s svojimi programi skrbi za kakovostno staranje in za sožitje med ljudmi. Posveča se sodobnim spoznanjem o starosti, o dobri pripravi nanjo, o tem, kako bolje razumeti starejše ljudi ter kako ustvarjati lepše medčloveške odnose med generacijami v družini. Ta znanja nudi na tečajih za prostovoljsko osebno ali skupinsko druženje s starejšimi ljudmi.

V okviru Inštituta Antona Trstenjaka smo vključeni v projekte; »Oskrba starega človeka v družini in lepo sožitje med generacijami«, »Preprečevanje padcev«, »Starajmo se trezno« in »Obvladovanje krvnega tlaka«.

Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Ribnica je član Zveze medgeneracijskih društev Slovenije.

Na območju občine Ribnica in občine Sodražica v okviru društva deluje 15 skupin za kakovostno starost, od tega se jih 9 zbira v okviru Doma starejših občanov Ribnica. V letu 2012 je bil ustanovljen tudi Klub svojcev, z namenom podpore osebam, ki oskrbujejo starejšega bolnega svojca. Prostovoljci se srečujemo na intervizijskih srečanjih, kjer si izmenjamo svoje pozitivne izkušnje in morebitne probleme.

Temeljno pravilo društva je:

»Ena ura prostovoljnega dela na teden za sočloveka«.

ZMANJŠAMO PADCE V STAROSTI

Se je tudi Vam že zgodilo, da ste v zadnjih desetih letih padli? Nad 75 let jih pade četrtnina, nad 85 let že polovica, med 200 padci je v starosti do 69 let en zlom kolka, nad 85 let pa že 20 zlomov. V starosti nad 80 let se konča četrtnina zlomov kolka s smrtjo v pol leta, druga četrtnina potrebuje dosmrtno nego.

KAJ LAHKO NAREDI VSAK SAM, DA BO VERJETNOST PADCEV MANJŠA?

Vabljeni na tečaj preprečevanja - zmanjševanja padcev v starosti, ki bo potekal enkrat tedensko ob sredah v štirinajstih srečanjih v predavalnici Zdravstvene postaje Sodražica. Po metodi socialnega učenja boste spoznali, kaj lahko vsak sam naredi, da se bo verjetnost padcev manjšala. Pridobili boste tudi ravnotežje in s tem prispevali h kvalitetnejšemu življenjskemu obdobju, ki je pred Vami.

Organizator:

Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Ribnica.

Dodatne informacije in prijava:

Katja Belaj Oražem (041 718 278) in Marta Mihelič (041 884 575), Anka Debeljak - predsednica društva (031 453 006) ali e-pošta: mgd.ribnica@gmail.com

*V nebesih sem doma,
od tega ne sveta,
nebes se veselim,
tja priti si želim.*

(A. M. Slomšek)

Zahvala

Ob smrti drage mame, stare mame,
prababice in tašče

MARIJE DROBNIČ

iz Globeli

(15. 5. 1924–13. 9. 2014)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali za maše, cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste jo v času njene bolezni obiskovali, bili v težkih trenutkih z nami in nam kakor koli pomagali.

Posebno zahvalo izrekamo osebni zdravnici dr. Ireni Češarek, osebju nevrološke klinike in negovalne bolnice Kliničnega centra ter Doma starejših občanov na Bokalcu v Ljubljani za zdravljenje, oskrbo in nego v času njene bolezni.

Iskrena hvala tudi pevcem župnijskega pevskega zbora pod vodstvom g. Braneta Koširja in župniku Francu Bizjaku za lepo opravljen pogrebni obred in poslovilne besede.

Žalujoči vsi njeni

*Mlad si odšel od nas
brez slovesa v neki drugi čas.
Zastalo je srce, zastal je korak.
Vidim te pred seboj, slišim tvoj glas.
Kličem te, a vse je zaman ...
Joče srce, duša drhti, le spomin nate živi.*

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega očija, sina, brata in strica

JOSIPA VAVTARJA

(1967–2014)

iz Zamostca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, še posebno sosedom in g. Darku Pakižu za pomoč v težkih trenutkih.

Posebna zahvala ZD Ribnica in zdravnici dr. Milenki Starc Vidrih za strokovno pomoč, a žal ni bilo pomoči. Hvala g. župniku za lep pogrebni obred, Komunalni Ribnica, pevcem ter gasilcem PGD Zamostec.

Hvala tudi vsem, ki smo jih pozabili imenovati in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: sinova Gašper in Gal,
ata in mama, sestra in brat ter
nečakinje in nečaki z družinami

Na mirni lokaciji (obrobje Sodražice), v neposredni bližini gozda in smučišča, **oddamo v najem starejšo stavbo-proizvodnjo v dveh etažah, delno opremljeno, v skupni izmeri tlorisa 572 m²** (pisarne 35 m², delavniški prostori 373 m², pomožni prostori 90 m², skladiščni prostori 74 m²) + podstrešje. Vsa infrastruktura je urejena, maksimalna električna priključna moč 66 kW/100A. Asfaltiran dostop tudi za večja vozila - dvorišče v izmeri 528 m².

Okvirna cena najema: 3,00 EUR/m². Možen najem samo dela stavbe.

Za več informacij pokličite na tel.št. **01 759 12 16**, ga. Antonija Jeraj, do 15. ure.

NI TREBA, DA STE MOJSTER ZA VSE

Marsikaj lahko mi postorimo namesto vas:

- Košnjo trave, rezanje žive meje, žaganje vej.
- Asfaltiranje in manjša gradbena dela.
- Praznjenje greznice.

Pri nas lahko kupite tudi:

- plastični zabojnik za odpadke 120 in 240 l
- plastični kompostnik.

KOMUNALA RIBNICA

www.komunala-ribnica.si, T: 01 83 61 138, 031 758 717

Novičke iz knjižnice

Piše: Nežka Mohar Gačnik, bibliotekarka

Minila sta dva meseca in ponovno se Vam oglašamo z Novičkami iz knjižnice. V deželo je stopila jesen in odela naravo v pisan pajčolan raznovrstnih barv. Na knjižnih policah se je znova znašlo marsikaj zanimivega in za naše zveste bralce smo tokrat izbrali naslednje knjižne novosti!

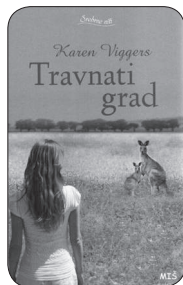

JULIA QUINN

Poželjivec

Michael Stirling, razvpiti londonski poželjivec, je bil od nekdaj veliki ljubitelj žensk. Neskončno rad jih je osvajal, se zapletal z njimi v ljubezenske igrice in se prepuščal njihovim poželjivim rokam. Pa vendar se ni še nikoli zaljubil v nobeno od dam, ki jih je tako vneto zapeljeval. Vse dotlej, dokler ni spoznal čedne, bistre in duhovite

Francesce Bridgerton. Na Michaelovo veliko žalost se je Francesca poročila z njegovim bratrancem Johnom. Michaelu tako ni preostalo drugega, kot da jo še naprej občuduje le na skrivaj, saj ji svoje goreče ljubezni ni mogel izpovedati. A potem se je na lepem vse obrnilo na glavo. Bo Michael zdaj le zbral pogum in povedal Francesci, kaj čuti do nje? Bo njegova oboževana ženska v njem večno videla le dobrega prijatelja in zaveznika, ali pa bo začela do njega čutiti še kaj več?

KAREN VIGGERS

Travnati grad

Študentka Abby pripravlja doktorat iz življenja kengurujev. Zaradi dogodkov v rosnih najstniških letih nerada navezuje stike z ljudmi. Zavetje ji pomeni narava v narodnem parku. Tam sreča Daphne, ki v jeseni svojega življenja podživlja svojo mladost z obiskovanjem gora, kjer je z možem kmetovala na posestvu med

konji, živino, gonjači in aborigini. In kjer so njeni predniki živeli kot kralji v travnatem gradu, ki ga lahko odpihne že piš vetra. Medtem ko skuša Abby zatreti svoja čustva do novinarja Camerona, se Daphne bojuje s sencami preteklosti. Med Abby in Daphne, ki ju ločuje šestdeset let, se razvije prijateljstvo, ki obema pomaga spoprijeti se z demoni in končno svobodno zadihati.

To je topla avstralska pripoved o pogumu, odpuščanju, ljubezni in sprejemanju neizogibnega.

MARINA FIORATO

Hči Siene

Piše se julij 1723. Sienčani nestrpno pričakujejo sloviti palio – konjsko dirko, v kateri deset jahačev brez sedel trikrat obkroži mestni trg. Navijaško vzdušje se stopnjuje in med predstavniki desetih mestnih četrti vzbudi še večjo napetost in rivalstvo. A za dve ženski je letošnji spektakel vzrok drugačnega vznemirjenja: za Pio Tolomei,

najlepšo mladenko v Sieni, je zadnje upanje za pobeg pred nesrečnim zakonom; za vojvodinjo Violante Medičejsko pa pomeni začetek konca njene vladavine mestu.

Ko zvoki rogov napovejo začetek dirke, se na prizorišču pojavi neznan jahač. A dejanja tega dih jemajočega moškega ne bodo spremenila le Piinega in vojvodinjinega življenja, ampak tudi usodo znamenitih Medičejcev.

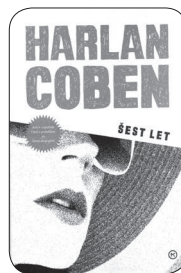
JAMES PATTERSON in MAXINE PAETRO

13. bomba

Detektivka Lindsay Boxer in njena prijateljica, doktorica Claire Washburn, vodja sanfranciške sodne medicine, naletita na nenavadno prometno nesrečo: v razbitem avtomobilu je trupli raztrgala eksplozija. Kmalu se izkaže,

da ne gre za nesrečo, pač pa za namerno podtaknjeno bombo, ki sta jo žrtvi nevede zaužili v eni od restavracij s hitro hrano. Direktor podjetja se sprva izmika, kmalu pa prizna, da ga izsiljujejo. Vendar se morilec-bombaš ne zadovolji samo z denarjem. Ubijanje mu je v užitek! In kljub vedno večjim vsotam, ki jih zvito izterja izsiljevalec, ne da bi ga pri tem ujeli, se pojavljajo nove žrtve.

Lindsay je pred prebrisanim morilecem povsem nemočna. Kako ga izslediti v ogromnem podjetju, kjer vsi zatrjujejo, da so zadovoljni z delom, ki ga opravljajo, pa tudi s plačilom, ki ga za to dobijo? Kako naj sploh razmišlja, ko pa je njena prijateljica Yuki medtem ujeta na veliki križarski ladji, ki so jo na drugem koncu sveta zajeli teroristi? Za nameček pa novinarka Cindy izve, da se je v San Francisco vrnila psihopatska morilka Mackie Morales, ki še ni poravnala računov z Lindsay.

HARLAN COBEN

Šest let

Šest let je minilo, odkar se je Natalie, edina velika ljubezen v življenju univerzitetnega profesorja Jacka Fisherja, poročila z drugim moškim. Šest let je držal obljubo, da jo bo pustil na miru in se ne bo vpletal v njeno življenje. Šest let je živel sam, z morečimi sanjami o njenem življenju s Toddom, njenim možem.

Ko na spletu opazi njegovo osmrtnico, si ne more kaj, da se ne bi udeležil pogreba. Če že ne zaradi drugega, zaradi Natalie zagotovo. Toda prva zalujoča ženska v pogrebnem sprevodu ni Natalie!

Jackovo iskanje ženske, ki je pred šestimi leti v trenutku izginila iz njegovega življenja, ga v nekaj dneh, medtem ko odkriva tančico Nataliejinega skrivnostnega izginotja, prepredenega z lažmi in prikrievanjem dejstev, spravi v smrtno nevarnost.

IVAN SIVEC

Burja nad Mrzlo reko

Na naših tleh, v Vrhpolju pri Vipavi, se je ob Mrzli reki (ob reki Vipavi) odvijala med pogansko in krščansko vojsko ena največjih antičnih bitk. Na obeh straneh je v dveh dneh padlo več deset tisoč vojakov. Zmagal je cesar Teodozij, ki se je bitke udeležil tudi osebno, pri tem pa sta mu domnevno pomagala tudi

božji privid in znamenita vipavska burja. Podobni siloviti viharji pa so v notranjosti duš potekali tudi pri poganki Rufini in puščavniku Rekaredu, ki sta vsak po svoje zavezana svojemu prepričanju, ljubezen med njima pa ju postavi pred hude preizkušnje. Bosta lahko preseгла stoletne zamere in bo prišlo kljub številnim zvijačam drugih vsaj med njima do sprave?

S tem tudi zaključujem tokratni pregled nekaterih jesensko obarvanih knjižnih novosti! Čim lepše in prijetneje preživite preostanek letošnje jeseni! Radi in lepo se imejte ter na svidenje do prihodnjic!

JAZZ VEČER

Tony Cater Jazz Band

z gosti

Vabljeni na tradicionalni **JAZZ VEČER**, ki bo v soboto, **25. 10.**, ob **20h** v **šolski dvorani v Sodražici**.

Band vam bo večer krasil s kvalitetno glasbo, vi pa boste ob svečkah, požirkih vina in slastnih prigrizkih uživali pravo harmonijo!

VSTOP JE PROST,
zaželeni prostovoljni prispevki.

Lepo vabljeni!

KLUB HARMONIKARJEV URŠKA
IN OBČINA SODRAŽICA
vas v počastitev občinskega praznika vabita na

10. revijo domačih ansamblov

ki bo v nedeljo, 26. oktobra 2014, ob 17. uri
v novi Športni dvorani Sodražica.

Nastopili bodo ansambli:

1. KLUB HARMONIKARJEV »URŠKA«
2. ANSAMBEL GAMA, VELIKE LAŠČE
3. ANSAMBEL ZAKRAJŠEK, RIBNICA
4. ANSAMBEL TOMAŽA ROTA, BLOKE
5. ANSAMBEL JURČKI, HORJUL
6. ANSAMBEL RIBNIŠKI PUŠELJC, RIBNICA
7. ANSAMBEL ERAZEM, POSTOJNA
8. ANSAMBEL ZDOMARJI, RIBNICA
9. KVINTET 7, RIBNICA
10. ANSAMBEL PETRA FINKA, NOVO MESTO

Vljudno vabljeni!

VZAJEMNA
Ni statusa? Ni panike!

Zavaruj se in
Zadžuskaj
Najcenejše dopolnilno zavarovanje.
Topsit ugodnosti!

Paket Vzajemna Mladi ali paket Vzajemna Mladi Svet, kjer si zavarovan za cel planet. Ugodnosti partnerjev Itak, Adria, Generali.

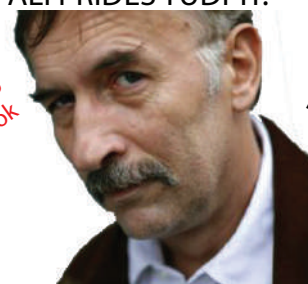
Počekiraj!
Ni statusa? NI PANIKE!
080 20 60
www.zadzuskaj.si

- Zadžuskaj majica
- Brezplačna včlanitev v Vzajemna Klub, kjer te čaka še več ugodnosti
- Bon za 15 € za vsa zavarovanja Vzajemne (razen dopolnilnega zavarovanja, velja za paket Vzajemna Mladi)

PE NOVO MESTO Novi trg 7 tel.: 07/ 39 35 360	ZASTOPSTVO KOČEVJE Ljubljanska 25 tel.: 01/89 38 612	POSLOVALNICA RIBNICA posluje vsak torek v Zdravstvenem domu tel.: 01/ 83 51 602
--	--	--

ALI PRIDEŠ TUDI TI?

Vstopnice na voljo
v KTC Loški Potok

KTC Loški Potok
Hrib 14
1318 Loški Potok

22. NOVEMBRA OB 20H
STAND UP Z JONASOM ŽNIDARŠIČEM
V KTC LOŠKI POTOK

WWW.KTC.SI INFO@KTC.SI

Prednovoletne zabave v KTC Loški Potok

Sprejmemo do 100 ljudi
Glasba v živo Praznični meniji
Ugodne cene prenočišč
Zabava na bowling stezi
Možnost organiziranega prevoza

Rezervacije in informacije
info@ktc.si
041 201 232
www.ktc.si